

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BİR SİNEMA GLADYATÖRÜ
RIDLEY SCOTT

ÖLÜME MEYDAN OKUYAN BİR KUŞAĞIN HİKAYESİ

ŞİMDİ
DVD VE VCD'DE!

KAMERAFLİM SİNEMA BİR LİVANELİ FİLM "VEDA"

SİNAN TUZCU SERHAT MUSTAFA KILIÇ DOLUNAY SOYSERİ EZZİ MOLA ÖZGE ÖZPİRİNCİ BURHAN GÜVEN FİKRET KAĞAN OLCAY
BARTUÇ AKBABA MELAHAT ABBASOVA KAYA AKKAYA SES LEVENT İNTEPE MANTAR TASARIM VITTORIO SODANO SAÇ TASARIM ALDO SIGNORETTI KOSTÜM TASARIM BARAN UĞURLU
YAPIM KOORDİNATÖRÜ KORHAN UĞUR MÜZİK ZÜLFÜ LİVANELİ EDITÖR ULAS CİHAN ŞİMŞEK SANAT YÖNETMENİ HAKAN YARKIN GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ PETER STEUGER YAPIMCI SEVDA KAYGISIZ
YAPIMCI TİBET KAAH DENİRTAŞ ÖZKAN İPEK YAZAN VE YÖNETEN ZÜLFÜ LİVANELİ

KAMERAFLİM

vedafilm.com

tiglon

www.tiglon.com.tr

Kitap Arşivi: https://trantv

3 BOYUTLU FİLM İZLEME

DENEYİMİNDEN NEFRET Mİ ETMELİYİZ?

MARTIN SCORSESE NASIL 'YAŞAYAN EN BÜYÜK AMERİKALI YÖNETMEN' İSE, ROGER EBERT DE 'yaşayan en büyük film eleştirmeni'dir. Ebert, Amerikan Newsweek dergisinin 10 Mayıs'ta yayımlanan sayısında sinema sanatının geleceğiyle ilgilenen herkesin kafa yorması gerektiği bir makale kaleme aldı. "3-D'den Neden Nefret Ediyorum" diyen yazısının başlığı şöyle devam ediyordu: "[Ve Siz de Etmelisiniz]" ... Okur okumaz şoke olmanız normal ama yazının spotu hemen ortamı yatıştırıyor: "3-D'ye bir seçenek olarak karşı değilim. Bir yaşam biçimi olarak dayatılmasına karşıyım."

Tüm maliyetine, tüm zahmetine karşın 3 boyutlu film çekme ve izleme neredeyse sinema sanatının geleceğini ipotek altına alma yolunda ilerliyor, demeye getiriyor Ebert makalesinde. Stüdyo şeflerinin, önlerine gelen her projeyi, neredeyse Michael Bay'i bile ceplerinden çıkartacak bir açgözlülükle 3-D'ye çevirme gayretkeşliklerinin sinema sanatını ve onu deneyimleme biçimini akıl almaz yerlere götürmesinden endişe ediyor Ebert, endüstrinin habersizce koşar adım intihara gittiğinden dem vuruyor.

- Üzerinde biraz düşünelim mi?
- Ebert yazısında büyük bir heyecanla karşılanan bu teknolojik yeniliğe neden soğuk olduğunu başlıklara ayırmış. Özetlemeyi deneyelim:
- Film izleme deneyimine zaruri hiçbir şey katmıyor.
- Kimileri için can sıkıcı bir dikkat dağıtıcıdan başka bir şey değil.
- Kimilerinde mide bulantısı ve baş ağrısı yapıyor.
- Projeksiyon ekipmanında pahalı bir revizyon gerektiriyor. Biraz da bu yüzden bilet fiyatları 5 ila 7,5 dolar arasında şişiyor.
- Perdedeki imajlar o filmin standart 2-D görüntüsünden daha karanlık.
- Yetişkinlere hitap eden ciddi filmler için hiç uygun bir mecra değil.
- Filmlerini istedikleri gibi çekme özgürlüğünü yönetmenlerin elinden alıyor.

Ebert, tabii, bu başlıkların hepsini makalesinde detaylı biçimde açıyor. Ancak pek çoğu şu haliyle de gayet sarıh. Ama Ebert'in temel endişesi gelecekte her filmin 3-D çekileceği bir sinema ortamına, onun örnekleri üzerinden konuşursak, " Fargo", "Precious", "Akli Havada" (Up In The Air) gibi filmlerden sinemaseverlerin mahrum kalacağı ve meydanın tümüyle 'çoluk çocuğa' hitap eden filmlerle dolup taşacağı bir endüstriye doğru gidiyor olmamız.

Düşünün, geçen sene içinde "Transformers 3" için kollar sıvanmışken filmi 3 boyutlu çekmesi istenen Michael Bay bile DreamWorks yöneticilerine gülüp geçmişti. Gerçi henüz "Avatar" gösterime çıkmamıştı ama Nisan 2009'da sinema sahiplerinin bir kongresine katılmış ve 'malum' soruları şöyle yanıtlamıştı: "3-D mi? Bilmiyorum... Biraz eski kafalı olabilirim. Bence biraz yutturmaca." Üçüncü filmi 3-D kameralarla çekmeyi düşünür mü sorusuna: "Benim yönetim tarzım 3-D kameralar için biraz sert kaçabilir. Çok zaman alan bir süreç o. Kimbilir... Geçici bir heves de olabilir. Biraz eski kafalıyım. Eski kafalıyım çünkü 'film'e çekim yapmaktan hoşlanıyorum. Anamorfik lensleri seviyorum; eh bu da eski moda artık."

"Avatar"ı izledikten ve (hem ticari hem sanatsal) sonuçlarını gördükten sonra Bay'in fikri değişti mi, bilmiyoruz. Üçüncü filmle ilgili böyle bir haber duymadığımıza göre muhtemelen değişmedi.

Bu hafta sinemalarımızda gösterime giren Japon filmi "Labirent"i 3 boyutlu gözlüklerinizle izlerken, her fırsatta paragözlükle suçlanan Michael Bay'in bile bu teknolojiye ürkmeye de zihinlerin bir kenarında bulunmalı.

Ebert'e dönersek, üstat yazısını şöyle bağlıyor: "Giderek gençleşen Hollywood pek çok yönetici kuşağının sahip olduğu 'hikaye' ve 'nitelik' duygusunu öne çıkaran içgüdüleri yitiriyor gibi geliyor bana. Her şey pazarlamayla ilgili. Hollywood her tür filme uyan ve şüphesiz izleyicilerin daha önce gördüğünden daha iyi netice veren bir projeksiyon sistemi geliştirmeli. Pazarlama yöneticileri izleyicilerin evlerinde olmayan bir üstün seyir deneyimi aramakta haklılar. Lakin paralarını yanlış deneyime yatırıyorlar."

GİZLİ TEŞKİLAT

(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU: CEM ALTINSARAY cemirique@yahoo.com BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com KEMAL EKİN AYSEL kemalaysel@gmail.com

BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcycalc@hotmail.com

GÖRSEL YÖNETMEN: BİLGEHAN ARAS **LOGO TASARIM:** ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA:** BAŞAR UĞUR

KATKIDA BULUNANLAR: TUNCA ARSLAN, OLCAN ÖZYURT, OKAN ARPAÇ, MÜGE TURAN, EMEL GÖRAL, FİLİZ ÖRGEN, MÜZEYYEN BEDEL YALÇIN

www.arkapencere.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Haftanın eleştirileri: Selvi Boylum Al Yazmalım, Robin Hood, Soraya'yı Taşlamak, Hayata Çalım At, Vera'nın Şoförü, Son Mevsim: Şavaklar, Labirent.

19 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları. Beş üzerinden, buçuksuz.

20 TRENDEKİ YABANCI

Paulo Coelho'ya göre Cannes Film Festivali 'aşâğılık yaratıkların toplandığı bir yığın' mı?

22 İTİRAF EDİYORUM

Emek Sineması'na sorduk, Kültür Bakanı'ndan girdi, Hıncal Uluç'tan çıktı!

24 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Animeye felsefi açılım: Ghost In The Shell.

26 ESRAR PERDESİ

Bugün 72 yaşında olan Ridley Scott nereye koşuyor?

30 AİLE OYUNU

Yaman Tilki, Sınıf, Alacakaranlık Efsanesi: Yeni Ay, Zehirli Element, Zombieland, Atomik Sirk.

34 SAPIK

Film sapıkları için sinemanın incik cıncığı: Kadın Katili, 63. Cannes Film Festivali, Altyazı Proje Ofisi, Gong Li, Edward D. Wood Jr.

SELVİ BOYLUM AL YAZMALIM

YÖNETMEN Atıf Yılmaz
OYUNCULAR Türkan Şoray,
 Kadir İnanır, Ahmet Mekin
YAPIM 1977 Türkiye
SÜRE 86 dk.

Bu topraklarda
 kimsenin bu filmin
 etkisinden kurtulması
 kolay değil. Asya ile
 İlyas'ın onulmaz aşkı
 hem göz yaşartıyor
 hem isyan ettiriyor.
 Bu dramatik aşk
 üçgeninde Atıf Yılmaz
 yönetmenlik
 sanatından ince
 ustalıklar sergiliyor.

BATI'DA ÇOK YAYGIN OLSA DA, BİZLER BU TOPRAKLARDA ALIŞIK DEĞİLİZ: ESKİ filmlerimiz, hele ki yenilenmiş kopyayla pek karşımıza çıkmıyor. Ama çıktı mı da o fırsatı kaçırmamak lazım.

Kopyaların yenilenmesinin ve eski filmlerimizin yeniden tedavüle sokulmasının sinemamızın geçmişini daha sağlıklı değerlendirmek açısından da büyük bir faydası söz konusu. Kadir İnanır ile Türkan Şoray'ı dev perdede karşılıklı bakışıp cilveleşirken izlemek, hem ses hem görüntü olarak filmin dört bir yanındaki detaylara hakim olmak "Selvi Boylum Al Yazmalım" ve Yeşilçam'dan miras diğer filmlere dönüp yeniden bakma açısından daha sağlıklı sonuçlar doğuramaz mı? Doğrusu, eğer filmi beyazperdede görürseniz, küçük ekrandan izlemekle arasındaki farkı çok daha iyi farkedeceksiniz.

Genç kitleler hikayeyi bilmiyor olabilir: İlyas ile Asya ilk görüşte birbirlerine âşık olur, büyük bir 'sevgi'yle de dünya evine girerler. Aşklarının meyvesi Samet'in gelmesi de vakit almaz. Biri şehirli, diğeri taşralı olmasına rağmen aradaki bu 'kültür farkı'nı dert etmezler. Her şey yolunda gibidir. Ancak aile olmanın getirdiği sorumluluklar giderek İlyas'ın taşıyamayacağı bir yüke dönüşür. Evi terkeder, teselliye eski yavuklusu Dilek'in kollarında arar. Aldatıldığına tanık olan Asya da onurunu kurtarmak için oğlu Samet'in kolundan tutar, yuvasından ayrılır, yollara düşer. Bıçare dolandığı sırada Cemşit onlara evini açar. Samet'e babalık, Asya'ya hamilik yapar. Ve İlyas'ını deli gibi seven Asya, kendisine koca olarak nihayet Cemşit'i seçer. Yeni yuvalarında yıllar öylece akıp gider. Ta ki bir gün yakınlarda kaza yapan İlyas'ı Cemşit eve yaralı getirene dek...

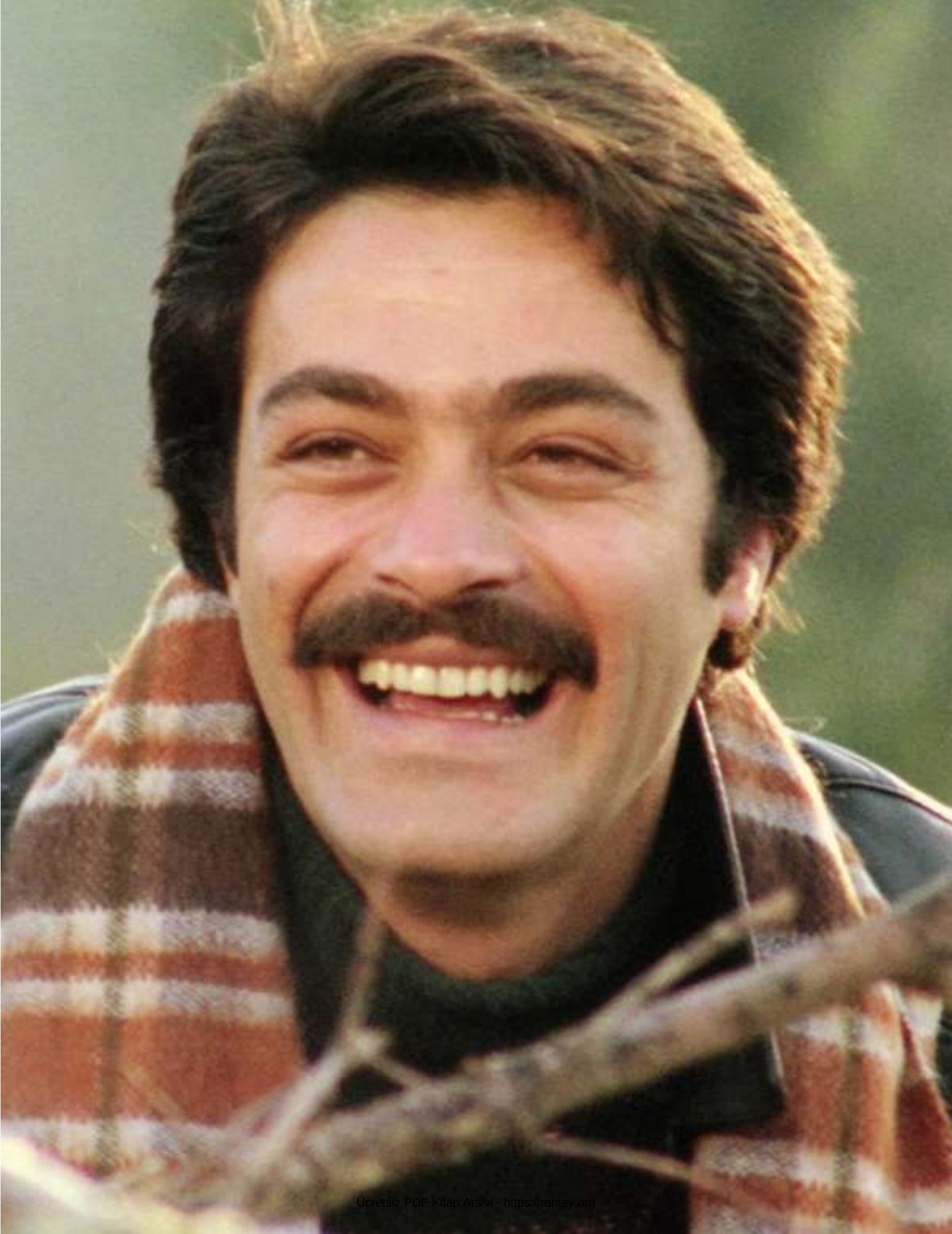
Cengiz Aytmatov'un romanından Ali Özgentürk'ün uyarladığı senaryo üzerinde Atıf Yılmaz ne kadar oynamıştır, bilinmez. Lakin o güne dek yapılmamış haliyle öylesine özgün bir 'sevgi' tanımı yapıyor ki film, içi hele de bugün iyiden iyiye boşaltılan bu 'duygu'ya dair şimdi de

'yeni' duruyor işittiklerimiz.

İşitmek demişken, "Selvi Boylum Al Yazmalım" sinemada iç ses kullanımına dair muhtemelen o güne dek görülmemiş ve yine muhtemelen ondan sonra da bir daha görülemeyecek bir üslup tutturuyor. Karakterler yüreklerinden kopan, ama birbirlerine dillendiremedikleri heyecanlarını, şaşkınlıklarını, sevinçlerini, üzüntülerini, kaygılarını doğrudan bizlerle, izleyiciyle paylaşıyorlar. Bu, kahramanlar ile izleyici arasında eşi görülmemiş bir bağ kurulmasına yol açıyor. Film tüm samimiyetini bu iç ses kullanımıyla izleyicisine geçirir. Tüm film sanki, kahramanların birbirleriyle konuşacakları şekilde değil de, bizimle dertleşecekleri şekilde tasarlanmıştır.

Çetin Tunca'nın görüntülerinden çıkıp Cahit Berkay'ın Türkiye'de neredeyse tüm popüler kültür hayatımıza tesir eden (ve edecek olan) müziklerine, oradan da Şoray, İnanır ve Mekin'den oluşan o harikulade oyunculuk üçgenine dair söylenecek nice söz var. Film, bu açıdan, bir yönetmenin oyuncularının yüzüyle kurduğu 'dramatik bağ'la ilgili de ders niteliğinde. Üçünün iç seslerinin ihtiva ettiği hisler yüzlerine öylesine kusursuz yansıyor ki...

Bu topraklarda yaşayan bir kimsenin izledikten sonra bu filmin etkisinden kurtulması kolay değil. Asya ile İlyas'ın onulmaz aşkının vardığı nokta hem göz yaşartıyor hem isyan ettiriyor. Bu dramatik aşk üçgenini anlatırken Atıf Yılmaz ise yönetmenlik sanatının -yukarıda birkaçını saydığımız- her ayağında ustalığını konuşturuyor. İşin doğrusu, film, belki teknik olarak değil, ama yönetmenlik olarak çağdaşlarından daha az 'başyapıt' değil. Aynı yıl dünyanın başka yerlerinde başka ustaların çıktıkları, diyelim ABD'deki Woody Allen'in "Annie Hall"u veya John Cassavetes'in "Açılış Gecesi" (Opening Night), İspanya'daki Luis Buñuel'in "Arzunun Şu Karanlık Nesnesi" (Cet Obscur Objet Du Désir), Avustralya'daki Peter Weir'in "Son Dalga"sından (The Last Wave) daha

Film, açıkça, aşkta 'gönül' ile 'mantık'ın çarpışmasıdır. Sanki bu konuda bir 'tez film'dir bu ve tavrını aslında her ikisinden yana da net biçimde koymaz.

az ustalık barındırmaz. 1977 yılı için dünya sinemasına önemli bir katkıdır bu film.

"Selvi Boylum Al Yazmalım", açıkça, aşkta 'gönül' (İlyas) ile 'mantık'ın (Cemşit) çarpışmasıdır. Sanki bu konuda bir 'tez film'dir bu ve finalinde görülebileceği gibi tavrını aslında her ikisinden yana da net biçimde koymaz. Seçim hakkını kadına, eşe, anaya verir. Asya gibi biz de ikircikli bir ruh haliyle ortada kalakalırız. Finalde mantığı Cemşit'i işaret etse de, büyük olasılıkla Atıf Yılmaz'ın yüreği de buna tam olarak rıza göstermez. Kamyonun çevresinde İlyas, Asya ve Samet'i bir Leone montajını andıran, uzatmalı bakışmalar, yaklaşmalar, yakın plan yüzler ve manidar sessizliklerle dolu bir son beklemektedir. Final kareleri İlyas ile Asya'nın karşılıklı hüznüyle, gözleri dolu birbirlerine baktıkları fotoğrafların arka arkaya

kurgulanmasından oluşur. Bu dramatik anlara rastgele cımbızlanmış 'sesleri' eşlik eder.

ASYA: Durursam bir daha kurtulamam!

İLYAS: Ziyanı yok, gülüşü yeter bize!

ASYA: Yüreğim kaydıysa günah mı!

İLYAS: Çamura saplansam yardıma gelir misin?

ASYA: Elini tuttum, sıcacıktı; yüreği elimdeymiş gibi...

İLYAS: Elinden tutuversen benimle gelir mi?

ASYA: Seninim işte, alıp götürsene beni!

İLYAS: Elveda Asya, elveda selvi boylum, al yazmalım, elveda... Bitmemiş türküm benim... [1]

Oyuncuları övgüye boğarken, Asya'nın annesini canlandıran emektar Nurhan Nur'u unutmak büyük ayıp olur!

Dublaj yüzünden küçük Samet'in sesi ve kimi tepkileri kulağı rahatsız edecek nitelikte gerçeklikten uzak.

altyazı

FİMLERİ ALTYAZI İLE İZLEYİN

ROBIN HOOD

RIDLEY SCOTT İLE RUSSELL CROWE TARİH SAYFALARINDA GEZİNMEYE DEVAM ediyor. Robin Hood'u ilk gördüğümüzde, aklımıza ister istemez ilk olarak

"Gladiator" geliyor, çünkü Crowe, Robin Longstride'i oynarken Maximus'a fazlasıyla benziyor. Doğal olarak da soruluyor: Bu yeni destansı filmde kılıç yerine oklarıyla gezinen ormanın gladyatöründen fazla bir şey çıkar mı?

Film, 13. yüzyılın İngiltere'sinde bir okçunun; belleğimize yerleşmiş, ormanda sevimli çetesiyle takılan, zenginden alıp fakire veren sevimli ve masum Robin Hood efsanesine nasıl dönüştüğünü aktarıyor. Bunu yaparken hem yepyeni bir kahraman yaratıyor, hem de efsane fikrinin kendisiyle oynuyor. Dolayısıyla göklere çıkarmak yerine süperkahraman filmlerindeki gibi geriye, efsanenin doğuşuna davet ediyor bizi: Robin Hood 'Begins'...

Evet, Robin Hood kendisinden beklenen şaşıla bir görsel şövu sunuyor: Çamurlu, görkemli savaş sahneleri, Fransa ile İngiltere arasında gidip gelen ve sonrasında Nottingham'da soluk alan dramatik mekanlar, geniş sinematik tuallerde çalışmayı seven Scott'ın manzaraları, Orta Çağ'ın gündelik pisliği... Ama asıl olan bu epik sahnelerin insani meselelerle birlikte hikayeye yedirilerek o 'iyi bir film için gereken' dengenin yakalanmış olması. Diğer bir deyişle, film maddi gücüyle duygusal arterini tıkamıyor, özellikle de Crowe'un yarattığı ve hatta olduğu heybetli Robin Hood, aksiyon figürü yerine meselesi olan, dürüst ve cesur bir adam haline geliyor. Bu yüzden basit bir hırsız zahmetsizce halk kahramanı olabiliyor, mütevazı bir başlangıçtan dünyanın en sevilen özgürlük sembolüne geçiş zorlama durmuyor.

Film kanlı bir savaş meydanında açılır: Kral Richard, Robin Hood'u dürüstlük testine tutar ve Robin de kralın duymak istemediğini, kendi yargısını söyler. Bu filmde Robin Hood efsanesinin dayandığı ahlaki dinamikler öykünün yönünü belirliyor. Scott, efsanenin tarihine girdiğinde filmine anlam veren, yapı taşını

oluşturan ana fikri bulmuş: Robin Hood'u insan hakları, eşitlik ve demokrasiyi savunurken görüyoruz, üstelik elinde Magna Carta'yı önceleyen bir belgeyle. İşin bu kısmı biraz uydurma gelebilir, ama efsane de böyle bir şey değil mi zaten? Aynı malzemeden her seferinde yeni bir öykü çıkarabilirsiniz ve sonunda her öykü efsanenin kendine yarar, onu besler, büyütür. Woody Allen'ın dediği gibi "Hikâye iyiye neden onu gerçeğe bozalım ki!" Bu kez de Robin Hood ekmek, mal eşitliğiyle değil, demokrasiyle ilgileniyor.

Sonuçta, film hem alâ bir macera, hem de efsaneye yeni bir sebep kazandıracak kadar da dramatik! Ana karakteri de öyle: Hem Fransızları kılıçtan geçirmeyi iyi bilen bir savaş kahramanı, hem de fikirleri, hayat duruşuyla dürüst, 'adam gibi adam'.

Filmdeki her oyuncu adeta 'elle seçilmiş', ama özellikle duygu yüklü sahneleri çeken, Marion'un yaşlı, kör kayınbabası rolündeki Max von Sydow iz bırakacak cinsten. Robin, Kral Richard'ın öldüğü Haçlı Seferi'nden sonra kendini Nottingham'da bulduğunda, Cate Blanchett'in hakkını vererek canlandırdığı Lady Marion ile buluşur. Sonunda aşkla ödüllendirilen bu çiftin varlıkları, kimyaları da filme başka bir boyut katıyor. Aşk demişken Hollywood'daki en yakın Robin Hood durağını hatırlarsınız: Kevin Costner'in Amerikanca'sı, Şerif-Robin Hood çatışması, hoppalık... Bu yeni anlatımda bunların hiçbiri yok. Hatta burada çoğu süperkahraman filminden bildiğimiz gibi, karizmatik bir düşmanın rol çalmaması da Robin Hood'a yeni efsane kostümünü giymesinde yardımcı bir etken.

Scott ile Crowe'un amaçları daha önce görmediğimiz bir Robin sunmak idiyse görev başarıyla yerine getirilmiştir. 140 dakikanın nasıl geçtiğini anlamıyorsunuz.

Özellikle 100 dakikalık yoldan sonra geline son bölümde savaş, romantizm ve dram birbirine karışarak doruk noktasına ulaşıyor.

Russell Crowe yerine kafamızı "Gladyatör"den uzaklaştıracak bir başka aktör daha doğru bir seçim mi olurdu acaba?

YÖNETMEN Ridley Scott
OYUNCULAR Russell Crowe, Cate Blanchett, Mark Strong, Max Von Sydow, William Hurt
YAPIM 2010 ABD
SÜRE 140 dk.

Ridley Scott ile Russell Crowe'un amaçları daha önce görmediğimiz bir Robin Hood sunmak idiyse görev başarıyla yerine getirilmiştir diyebiliriz.

SORAYA'YI TAŞLAMAK

SORAYA'NIN ŞERİAT KANUNLARI GEREĞİ RECM İLE (TAŞLANARAK) ÖLDÜRÜLECEĞİNİ daha filmin adından ve afişinden itibaren biliyorsunuz. Açılış sahnesinde bile Soraya'dan arta kalanları gösteriyor bize yönetmen! Dolayısıyla karşımızda bir idamın anatomisi var. Yönetmen, kaçınılmaz finali bilerek izlemenizi istiyor filmi. Canınızı daha da yakmak için... Yakıyor da... Soraya'nın hüznü sonunun özellikle de kadın izleyicilerin ruhunda vereceği tahribatı düşünemiyorum bile...

Filmin açılışında 14. yüzyılda yaşamış İranlı bir şair olan Hafız Şirazi'nin (Batı'da Hafez Shirazi olarak bilinir) şu dizeleri var: "Olmayın riyakârlık edenlerden / Yüksek sesle Kur'an'ı dillendirirken / Ahlaksızlığını örtbas ettiğini zannedenlerden"... Yani aslında hangi din adına olursa olsun ortada bir 'cinayet' varsa, onun adı cinayettir!

Şah'ın devrilmesinin ardından Humeyni'nin şeriatı getirdiği İran'da küçük bir köyde, dört çocuk annesi Soraya'nın gözünü şehvet bürümüş kocası Ali, gardiyanlık yaptığı hapisanede ki idama mahkum bir adamın 14 yaşındaki kızını istiyor kendisine. Şeriat yasaları kızın 14 yaşında olmasını bir yana bırakın, zaten onu kendisine ikinci eş olarak almasına da müsaade ediyor. Ama Ali'nin derdi Soraya'dan tümüyle kurtulmak, böylece ona ve iki kızına da nafaka vermeyecek... Bu yüzden ona bir zina iftirası atıyor. Köyün mollasını ve muhtarını da ayarladıktan sonra zinanın cezası olan recm'i Soraya'nın bir türlü kaçamadığı amansız kaderi haline getiriyor.

Gerçek bir olaydan esinlenen film, tam da bu recm olayının üzerine, yolu o köye düşen, Fransa'da yaşayan İranlı gazeteci Freidoune Sahebjam'ın yazdığı aynı adlı kitaptan uyarlanmış. Kitap ve dolayısıyla film, Soraya'yı kurtarmak için tek başına çırpınan teyzesi Zehra'nın şahitliğine dayanmakta. Kitap da film de aynı şeyi söylüyor aslında... Olanların ve faillerin Allah'la, dinle filan ilgisi yok. Din konusunda radikalleşme eğilimi gösteren erkekler, aslında kadının cinselliğinden ve bu cinselliğin kendisinde yarattığı etkiden korkmak, onu pasifize etmek ve ezmek isterler.

Nitekim filmde de gördüğümüz gibi, dünyanın hiçbir yerinde şöyle bir adalet anlayışı yok: Kadın kocasını sadakatsizlikle suçluyorsa kadın bunu ispatlamak zorunda. Ama adam karısını sadakatsizlikle suçluyorsa yine kadın masum olduğunu ispat etmek zorunda...

Soraya'nın katledilmesi aslında kimsenin tam olarak inanmadığı zina gerekçesine bağlanıyor. Bu büyük suça iştirak eden köy halkı da Marquez'in "Kırmızı Pazartesi"ndeki kayıtsız ahaliden bile beter bir profil çiziyor. Dindar olduklarını düşünen bu insanlar, canla başla destek oluyorlar bu katliama. Karısını oğullarına bile taşlattırarak kadar taş kalpli bir adama ve bir hiç uğruna onu destekleyen 'din büyüklerine' kimse dur diyemiyor...

Öte yandan, Soraya'nın biçare teyzesi Zehra'nın dünya bu katliamı duysun diye canını tehlikeye atarak gazeteciye ulaşma çabası kuşkusuz kutsal bir mücadele. Ancak yönetmenin, Soraya'nın katliamını tüm dünyaya yayacak olan bu gazeteci rolünü, yakın tarihte Mel Gibson'ın "Tutku: Hz. İsa'nın Çilesi"nde Hz. İsa'yı canlandıran Jim Caviezel'e vermesi de tesadüf değildir. Yani İsa'nın yolu onunki gibi bir sona sürüklenen Soraya'yla kesiştirmek bilinçli yapılmış bir tercih sanki. Kısa rolü için Farsça öğrenen Caviezel'e lafımız yok yine de...

Ama sonuç değişmiyor. Soraya'nın hikayesi gerçek. Tıpkı bir köy düşüncesini basıp da kadın çocuk dinlemeden toplu katliam yapan, bizi insanlığımızdan utandıran 'insansı'ların yaşadığı ülkemizdeki gibi acı bir gerçek bu da (unutuldu bile!). Hemen yanbaşımızda da bütün hakları ellerinden alınan kadınlar eğer hayatta kalabilirlerse kısırılıyor, eziliyor ve 'hayatımsı' bir şey yaşamaya zorlanıyorlar. Zavallı Soraya'nın ve erkeklerce haksız yere katledilen bütün kadınların mekanları cennet olsun! 🙏

Oscar adayı olmuş İranlı aktris Shohreh Agdashloo yine çok zarif ve neredeyse pürüzsüz bir performans çıkarıyor...

Sonucu biliyor olmak, filmin ortalarında gerilimli bazı sahnelerin tansiyonunu yaralıyor.

ORİJİNAL ADI The Stoning Of Soraya M.

YÖNETMEN Cyrus Nowrasteh

OYUNCULAR Shohreh Agdashloo,

Mozhan Marno, James Caviezel,

Navid Negahban

YAPIM 2008 ABD

SÜRE 114 dk.

Film, Soraya'nın recm ile idam edilmesini bize birebir ve gerçek zamanlı olarak yaşıyor sanki! Hatta bir ara taşlar sizin yüzünüze doğru geliyor, kafanızı kaçırıyorsunuz!

HAYATA ÇALIM AT

NE YALAN SÖYLEYİYİM, "HAYATA ÇALIM AT", BAŞKA BİR FUTBOL VE BAŞKA BİR sinema ikliminde yaşamadığıma ilk kez hayıflanmama, hatta belli ölçüde kıskançlık duymama neden oldu. Eğer, benim nefes alıp verdiğim futbol ve sinema atmosferinde de, diyelim ki Yusuf Tuna ya da Metin Kurt, bugünlere doğru gelirsek örneğin Sergen Yalçın ya da Feyyaz Uçar, birer 'film kahramanı' haline getirilebilirdi ama aslında çok daha önemlisi, bu saydığım isimler (ve benzerleri), kendilerini aynı zamanda birer 'film kahramanı' gibi de hissedebilirdi, ben de bugün 'Eric Cantona'lı bir futbol filmi'ni kıskanmaz, hayıflanmazdım.

Bir Fransız olarak Cantona'nın İngiltere'de yaşadıklarını ve yaşattıklarını düşündüğümde ise Romanyalı Hagi'nin, Hollandalı Pierre van Hooijdonk'un, Fransız Pascal Nouma'nın ya da Brezilyalı Alex'in, "Hayata Çalım At"ın Türkiye versiyonuna şimdiye kadar damga vurmamış olmalarını, 'kaçırılmış bir tren' olarak görüyorum. Düşünsenize, elinizde Nouma gibi birisi var ve siz onu "Dünyayı Kurtaran Adamın Oğlu" gibi saçma bir filmde figüran olarak kullanmaktan başka bir şey yapmıyorsunuz...

İsimlerini zikrettiğim yerli-yabancı futbolcuların, ayrı ayrı nedenlerle 'birer Eric Cantona' olmadıklarını da biliyorum elbet; ya da şöyle söyleyeyim, Cantona'nın gerçekten benzersiz bir futbolcu ve benzersiz bir kişilik olduğunu, "Hayata Çalım At"ı seyrettikten sonra iyice anlamış durumdayım.

Öte yandan, bizim bir Ken Loach'umuz da yok!

Küfürbaz Haldun Boysan gibileri bir yana; son yıllarda tribünlerdeki sanatçı-sinemacı sayısında belirgin bir artış olsa da futbolu ve takım tutkusunu genel toplumsal yapı ve alt sınıfların evrensel sorunları çerçevesinde böylesi dört dörtlük bir anlatımla dile getirebilecek ne bir edebiyatçıımız, ne de bir sinemamız var açıkça söylemek gerekirse.

Eric Cantona'mız ve Ken Loach'umuz olmayınca da her şey güzel bir pasla başlamıyor ne yazık ki! "Hayata Çalım At", tipik bir Loach

karakteri olan, dibe vurmuş yaşamını 'yağan taşlar altında' sürdürmeye çalışan Manchester United taraftarı-Eric Cantona hastası postacı Eric Bishop'un gerçekler ve düşler dünyasında geçiyor. Karısı tarafından terk edilen, akılları başlarında olmayan üvey oğullarıyla geçinemeyen, panik atak krizleri ve kadınlarla ilişkisinden başlayarak hayatta neredeyse hiçbir işi yolunda gitmeyen Eric, masalsi bir geçişle, hayranı olduğu Eric Cantona'yı karşısında buluveriyor birden. Kahramanından medet umuyor, Cantona da çökkün postacının yaşam koçu-psikiyatru oluyor.

2002'de Charles Bukowski'nin bir öyküsünden yola çıkarak yönettiği kısa film dışında 20'ye yakın filmde rol alan Eric Cantona'nın 'hayatının rolü'nü üstlendiği; bugüne dek neredeyse hep televizyon dizilerinde görünmekle birlikte Ridley Scott'ın "Robin Hood"unda da küçük bir rol kapmış bulunan 50'lik Steve Evets'in mükemmele yakın bir performans sergilediği, dram-komedi dengesi çok iyi ayarlanmış bir film "Hayata Çalım At".

"Looking For Eric"ın yaratıcılığından hayli uzak, fazlasıyla sıradan bir Türkçe ad seçilmiş olmasının dışında herhangi bir kusur bulmakta zorlanacağınız, harika bir Loach-Cantona, enfes bir sinema-futbol buluşması var karşımızda.

Cantona'nın trompetçiliği, ormanda antrenman, pub'lardaki muhabbetler, eve polis baskını ve elde sopalar, yüzlerde Cantona maskeleriyle çıkılan "Operasyon: Cantona" sekansıya da unutulmazlık kazanan; Cantona'nın kimi gollerini hatırlatan ve kişinin yaşamlar, futbolla, kahramanla, kendisiyle yüzleşmesi üzerine gayet başarılı top çevirip paslar atan bir iş çıkartmış gene Ken Loach.

Bitirirken, gene baş tarafa döneyim ve "Futbol kahramanlarının değerini bilmeyen ülkeye yazıklar olsun!" diyeyim.👍

Kathryn Bigelow'un "Point Break" filmindekiyle birlikte en harika 'maskeli şiddet' sahnelerini burada göreceksiniz.

Biraz daha 'tribün atmosferi', çok iyi olurdu.

ORJİNAL ADI Looking For Eric
YÖNETMEN Ken Loach
OYUNCULAR Steve Evets, Eric Cantona, Stephanie Bishop, Gerard Kearns
YAPIM 2009 İngiltere-Fransa-İtalya-Belçika-İspanya
SÜRE 116 dk.

Cantona'nın gollerini hatırlatan ve kişinin yaşamlar, futbolla, kahramanla, kendisiyle yüzleşmesi üzerine başarılı paslar atan bir iş çıkartmış Ken Loach.

VERA'NIN ŞOFÖRÜ

ORJİNAL ADI Voditel Dlya Very

YÖNETMEN Pavel Chukhraj

OYUNCULAR Igor Petrenko,

Alyona Babenko, Bogdan Stupka

YAPIM 2004 Rusya-Ukrayna

SÜRE 105 dk.

Karakter
derinliklerinin de
etkisiyle sağlam bir
psikolojik gerilime
dönüşüyor film.

OSCAR ADAYI "HİRSİZ"İN (VOR) YÖNETMENİ OLARAK TANIDIĞIMIZ Pavel Chukhraj, 2004 yapımı 'yeni filmi' "Vera'nın Şoförü"yle 1962 Rusya'sından bir hikaye anlatıyor. Dönemsel özelliklerin de belli noktalarda devreye girdiği ve hikayenin gidişatını belirttiği bu çalışma, sınıfsal dengeler üzerinden hareketle 'kırık bir aşk hikayesi' anlatıyor bizlere.

KGB tarafından 'sıkıştırılan' bir generalin şoförüyle adamın bütün dengeleri altüst olmuş hamile kızı arasındaki ilişkiye odaklanıyor film. Bir yandan genç adamın sınıfsal durumunu deşifre eden anları takip ederken, öte yandan da 'usulca' âşık olduğu kızın iç dünyasındaki gerginliklerle haşır neşir oluyoruz. Bu ikilinin ortasında duran 'baba general' figürü ise hikayeye ekstra bir gerilim katıyor, onun 'düşmekte olan' pozisyonuyla gittikçe kaotik bir yöne doğru savruluyor yapım.

Chukhraj, senaryosundaki karakter derinliklerinin de katkısıyla filmi sağlam bir psikolojik gerilime dönüştürüyor. Soğuk Savaş'ın kendini hissettirdiği dönemin atmosferini enfes

sanat yönetiminin de desteğiyle ustaca yansıtan yönetmen, kahramanların bu atmosferdeki duruşlarına yükleniyor. Özellikle 'yükselme' düşleri kuran şoförün, aşka nasıl bir kapı açtığıнын sinyallerini vermeye çalışıyor; bunun bir 'yanılsama' olup olmadığıysa net bir biçimde vermiyor. İşin özü, 'kızının çocuğuna baba' arayan general mi şoförü kullanıyor, yoksa düşlerinin peşinden gidebilmek için bir 'yol' bulduğuna inanan şoför mü generalin kızını kullanıyor, bunu tam olarak anlamak mümkün değil. Bu durumu belirsiz kılarak 'kuşku'yu öne çıkarıyor Chukhraj.

Sonuç olarak, 'doğru yol'a gitmesi olanaksız bir aşkla, sınıfsal çatışmanın nedenleri arasında gezinen 'ihtiras'ın tek bedene hapsolmesinin trajik sonuçlarını resmediyor diyebiliriz bu film için. Rus sinemasının 'temiz' örneklerinden...[\[1\]](#)

Üç aşamalı final, hikayenin hem acımasız hem masum hem de fedakar ruhunu bir potada eritmeyi başarıyor.

Generalin KGB tarafından 'günah keçisi' ilan edilmesinin altında yatan nedenler yeterince iyi çizilmemiş.

SON MEVSİM: ŞAVAKLAR

ORJİNAL ADI Demsala Dawi: Şewaxan

YÖNETMEN Kazım Öz

OYUNCULAR Ağa Erel, Ayşe Erel,

Dilara Erel, Yeter İlki, Kader Topal

YAPIM 2009 Türkiye

SÜRE 92 dk.

Büyüleyici görselliği,
müzikleri, yer yer
masalsı anlatımıyla bu
belgesel, bizi Şavaklar'la
yolculuğa çıkarıyor.

TIPKİ "SONBAHAR"IN YÖNETMENİ ÖZCAN ALPER GİBİ MKM (MEZOPOTAMYA KÜLTÜR Merkezi) çıkışlı olan Kazım Öz, 1999'da çektiği kısa filmi "Toprak" (Ax) ile dikkat çektikten sonra 2001'de ilk uzun metrajı "Fotograf"la başarısının tesadüfi olmadığını belli etmişti. 2008'in en politik, en vurucu filmlerinden olan ve 2,5 saatlik süresiyle adeta 90'ların gençliğine, Kürt ve sol hareketine yakılmış bir ağıt-destan sayılabilecek "Fırtına" (Bahoz) ile de usta olduğunu ispatladı genç yönetmen. "Son Mevsim: Şavaklar" ise, Kazım Öz'ün kendi toprakları olan Tunceli'ye, özüne döndüğü, bugün artık unutulmaya yüz tutmuş bir aşiret olan "Şavaklar"ı anlattığı, zevkle izlenen bir belgesel.

Film, "Şavaklar"ın geçmişini, kim ve ne olduklarını anlatmak yerine, günümüze odaklanıyor ve onların bir yıl dört mevsim boyunca nasıl yaşadıklarını, neler yaptıklarını 1,5 saat içerisinde hoş anekdotlarla vermeye çalışıyor. Şavaklı bir ihtiyarın anlattığı masalla başlayıp, yine bir masalla sona eren belgesel, bu iki masal

arasında gerçek hayata dönerek adeta bir macera filmini andıran yolculuğa çıkarıyor bizi, Dersim'in köylerinden dağlara doğru...

Geçimlerini hayvancılıkla sağlayan ama 25 yıllık savaşla birlikte hem özgür yaylaları hem de geçim kaynakları olan hayvancılığı giderek yitiren Şavaklar'ın iç yüzleriyle de tanışıyoruz. Kadınlar, tembellik eden erkekler adına da çalışıp daha çok efor sarf ediyor, kimi zaman dayak da yediklerini dile getiriyorlar.

Şavaklar hakkında derin bir bilgi sunmasa da, en azından bugüne dek adlarını bile duymamış olanlara bir hatırlatma görevi üstlenen belgesel, dört mevsimin Güneydoğu coğrafyasında ne de güzel yaşandığını belgeliyor aynı zamanda. Öz de artık Kürt sinemacılar arasında önemli bir konuma sahip olduğunu gösteriyor bu en yeni yapıtıyla... [1]

Kuzunun doğumu ve yolculuğun sonundaki mezbaha sahneleri gerçeğin ta kendisi. Ancak bunlara bakmak yürek istiyor.

1.85:1 formatında çekilen belgeselin kimi bölümlerinde format şaşıms. 4:3 çekilen bu sahnelerde görüntüler yayvanlaşıyor.

LABİRENT

ORJİNAL ADI Senritsu Meikyû 3D

YÖNETMENLER Takashi Shimizu

OYUNCULAR Yûya Yagira, Ai Maeda,

Ryo Katsuji, Suzuki Matsuo,

Shôichirô Masumoto

YAPIM 2009 Japonya

SÜRE 89 dk.

İlk 3 boyutlu Japon filmi; aceleyle gelmiş senaryosu ve kötü oyunculuklar yüzünden heba oluyor.

2000'LER BİZE JAPON KORKU SİNEMASINI HEDİYE ETTİĞİNDE, FURYANIN

Hollywood'a sıçrayacağını öngörmek kolay değildi. O uzak kültürün kodlarını çokça barındıran, öyle hemen herkese hitap etmeyen tuhaf bir şey görmenin sevinciyle karşılamıştık Japon (ve Kore) korkularını. Zamanın testi gösterdi ki kurşunları tek atımlık değilse de sayılıymış. Birkaç parlak örneğin dışında (Nakata filmleri, Miike'ler vs) kendini tekrar eden, tutan fikirleri yeniden kullanan, pastiş bir sinemaya dönüştü.

Bu aleladeleşme sürecinin mimarlarından biri bu filmin yönetmeni. Tek bir iyi fikirle yola çıkan ve neredeyse tüm sinematografisini bu fikir üzerine inşa eden bir yönetmen. 2000 yılında video piyasası için çektiği "Garez" (Ju-On) tutunca, durmaksızın bu filmin devamlarını, yeniden çevrimlerini yapıp durdu. "Garez" in ilk beyazperde uyarlaması görece ilginç, en azından bizim kültürümüze uzak bir korku unsuruna dayandığı için (canavar çocuk) dikkat çekmişti. Fakat iki devam filmi, iki tane de Amerikan yeniden çevrimi (hem de yönetmenin

eliyle) gelince Takashi Shimizu'nun artık ciddiye alınmayacak bir yönetmene dönüştüğü belli oldu.

Yönetmenin yolculuğunu anlamak, "Labirent"e bakışımızı belirliyor. Film, yine Japon korku filmlerinin tüm klişelerini kullanıyor. Karanlık ve garip mekanlar, hastane korkusu, korkunç bir genç kız, kadrja aniden giren deforme suratlar gibi aygıtlar tekrar ediliyor. Filmin en büyük esprisi, Japonya'da çekilen ilk üç boyutlu film oluşu. Fakat bir iki sahne dışında, üçüncü boyutun seyirciye tacize yeltenen, perde ile izleyici arasındaki mesafeyi yok eden yapısı yeterince çarpıcı inşa edilememiş. Rüya atmosferi yaratmak adına sahnelerin yüzde 60'ını sisle, pusla kaplamak da bayat bir numara. Birkaç korku anı dışında 3 boyuttan beklediğimiz verimi alamıyoruz. Filmin 'labirenti' var ama 'şoku' yok kısacası... [1]

Hastane labirentinin sarmal, ürpertici mimarisi filmde geriye kalan tek hatıra.

Öykünün "Garez" lere ne kadar benzediğini fark ettiğiniz an, film az miktardaki çekiciliğini de yitiriyor.

HAYATA ÇALIM AT

ROBIN HOOD

SELVİ BOYLUM AL YAZMALIM

SORAYA'YI TAŞLAMAK

	CEM ALTINSARAY	BİLGEHAN ARAS	TUNCA ARSLAN	KEMAL EKİN AYSEL	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	BURÇİN S. YALÇIN
HAYATA ÇALIM AT			★★★	★★★★★			★★★
LABİRENT				★★			
ROBIN HOOD					★★★★	★★★★★	★★★
SELVİ BOYLUM AL YAZMALIM		☆☆☆☆☆	★★★	★★★★★	★★★★★	☆☆☆☆☆	☆☆☆☆☆
SON MEVSİM: ŞAVAKLAR							
SORAYA'YI TAŞLAMAK					★★★★		
VERA'NIN ŞOFÖRÜ						★★★★	
AŞK ÇEŞMESİ					★	★	
AŞKIN SON MEVSİMİ						★★★★★	
BAL		☆☆☆☆☆	★★★		★★★★★	★★★★	★★★★★
BENİ UNUTMA						★★★★	★★★
BEŞ ŞEHİR			★★		★★★★	★★★★	
BEYAZ BANT		★★★★★		★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★
EJDERHANI NASIL EĞİTİRSİN						★★★★	
GÖZLERİNDEKİ SİR		★★★★★		★★★★★		★★★★	
IRON MAN 2		★★			★★	★★	★★
KIYAMET MELEKLERİ				★★	★★	★	
KOSMOS		☆☆☆☆☆	★★★		★★★★★	★★★★★	★★★★★
SİYAH BEYAZ			★★		★★	★★	★★
TAKİYE: ALLAH YOLUNDA			★★		★★		
TEK BAŞINA BİR ADAM						★★★★★	★★★★★
YEŞİL BÖLGE			★★		★★★★	★★★★	
ALACAKARANLIK EFSANESİ: YENİ AY		★★	★★	★★	★★		★★★
YAMAN TİLKİ				☆☆☆☆☆		★★★★★	
ZOMBIELAND		★★★		★★★	★★★★	★★★★	

PAULO COELHO'YA GÖRE... CANNES HARİTADAN SİLİNECEK!

Paulo Coelho'nun romanı "Kazanan Yalnızdır", bu yıl 63. kez düzenlenen Cannes Film Festivali'ni yerin dibine batıran, festivali 'aşağılık yaratıkların toplandığı bir yığın'a benzeten şaşırtıcı bir öykü sunuyor.

BU YIL 63. KEZ DÜZENLENEN CANNES FİLM FESTİVALİ'NİN AÇILIŞINI TELEVİZYONDA CANLI YAYINDA İZLEDİM. GÖRÜNDÜĞÜ kadarıyla her şey yolunda gibiydi. Oysa biliyoruz ki öyle değildi. Festivalin hemen öncesinde İtalya, bir filmde ("Draquila") Berlusconi karşıtı propaganda yapıldığı gerekçesiyle boykot kararı almış, ev sahibi Fransa'nın iktidar milletvekilleri Cezayir savaşını konu edinen "Yasadişi"nin (Hors La Loi) gösterilmesine karşı çıkmış, ayrıca kadın sinemacılar da farklı nedenlerle protesto sesleri yükselmişti. Yani 12-23 Mayıs tarihleri arasında gene flaşlar patlayacak, pozlar verilecek, kırmızı halıda yürünecek, bobinler dönecek ve ödüller dağıtılacaktı ama Cannes belli ki gene 'olaylı' geçecekti. Tıpkı, Paulo Coelho'nun kısa süre önce okuduğum romanı "Kazanan Yalnızdır"da anlatıldığı gibi...

Hayranlık beslediğim yazarlardan biri olmayan Coelho, 'süpersınıf' olarak nitelediği bir gücün temsilcilerinin, servet ve nüfuza fazlasıyla sahip olsalar da her ikisini de artırmak için mücadele ettikleri bir podyuma benzetiyor Cannes'ı: "Süpersınıf'ın kibirliliği her zaman zirvenin zirvesinde olmak için kendi kendisiyle yarışmaktan ibarettir."

Roman arka planda Cannes'ı didikler ve röntgenini çekerken, ön planda multi-milyarder bir Rus işadamı olan Igor'un işlediği cinayetleri anlatıyor. Igor, o sırada Cannes'da bulunan eski karısı Ewa kendisini terk ettiği için işliyor cinayetleri. Amacı, sıradan insanların yaşamlarına son vererek Ewa'ya mesaj yollamak, "Senin için dünyayı yok edebilirim" demek!

Anlayacağınız, öykü de anlatım da genel yapı icabı B sınıfı filmlere yakışır düzeyde ama beni ilgilendiren Coelho'nun Cannes'a nasıl baktığı ki rahatlıkla 'yerin dibine batırdığı' söylenebilir.

Örneğin, daha ne desin, "Cannes'da toplanan aşağılık yaratıkların yığının en

tepesinde kalmalarını sağlayan tüm çark böyle döner" diyor festival ortamındaki 'yıkıcı güç'ten söz ederken...

Igor dışında, Ewa'yı, onun artık birlikte olduğu Ortadoğulu ünlü modacı Hamid'i, başrol peşinde koşan Amerikalı aktris Gabriela'yı, iyi bir manken olmaya çalışan Jasmine'i, cinsiyetsiz yapım asistanlarını, Igor'un öldürdüğü masumları ve cinayetler nedeniyle 'hayatının vakası'nı çözmeyi amaçlayan Dedektif Savoy'u da tanıyoruz sayfalar çevrildikçe.

Ve tabii, sinema endüstrisinin, moda dünyasının aslında her şeyini borçlu olduğu isimsiz sıradan insanları, seyircileri, izleyicileri, 'yıldızlar'a tapınanları, bir ünlü görebilmek için saatlerce güvenlik kordonunun ardında bekleyenleri de kalemine doluyor Coelho... "Şöhret endüstrisi yalnızca onlar sayesinde varlığını sürdürdüğü halde, güvenli bir uzaklıkta tutuluyorlar (...) O ünlünün şöyle bir el sallayışı, tapınan kalabalığa, tanrılar sofrasından atılmış bir lokma gibi gelir" diyor onlar için de...

Igor'un işlediği 'duygusal' cinayetlerin ötesinde başka cinayetlerden de söz ediyor ve başka gerçeklere de dokunuyor Brezilyalı yazar. Cannes ve benzeri 'ortamlar'ın, kara para aklamak için bire bir olduğunu vurgulayıp kirliliğin girdisini çıktısını ayrıntılarıyla uzun uzun anlatan, "Kara para aklayanların görünmez elleri işte burada gerçekten cinayet işleyebilir" diyor Coelho, mutlak gücün mutlak kölelik anlamına geldiğini de belirtiyor.

Şaşırtıcı biçimde, Cannes podyumunda boy gösterenlerden acımayla karışık bir tiksintiyle söz eden, modern yaşamın Cannes'da zirve yapan sapkınlıklarından

dem vuran ve üstüne basa basa "Cannes ölmeye devam edecek. Bu yeni Babil mahvolacak, çağımızın Sodom'u haritadan silinecek" deyip kehanette bulunan Coelho'nun üzerinde sıkça durduğu temalardan biri de 'yalnızlık'.

"Doruğa ulaştıklarında, daha önce akıllarına hiç gelmemiş bir şeyin ayırında vardılar: Yalnız kalmaya dayanamıyorlar" diyor ünlü yazar, 'yukarıların pek rüzgarlı olduğunu, güçlü bir esintinin onları uçuruma yuvarlayacağını bilenler'den neredeyse büyük bir hüznle söz ederek, şu klasik sonuca varıyor: "Cannes'da yalnız olmak aforoz demektir; kimsenin seninle ilgilenmediği, önemsiz biri olduğun ya da kimseyi tanımadığın anlamına gelir."

Cannes'a ne yazık ki hiç gitmedim. Gider miyim bilmiyorum. Ama eğer gidersem, Coelho'nun şu söylediklerini de kulağıma küpe ederim herhalde: "Burada dostluk falan geçmez; herkes kendini düşünür. İnsanlar da yoktur; gitmek istedikleri yere varabilmek için yollarına çıkan her şeyi kıyıp biçen, yoksa bir sokak direğine toslayacaklarını bilen çılgın makineler dolaşır ortalıkta."

Haftaya görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!

EMEK'TEN MEKTUP VAR: BENİ YIKANLARI TARİH AFFETMEZ!

Beyoğlu'nun simgelerinden Emek Sineması'nın yıkım süreci işliyor. Herkes konuşuyor onun hakkında, olumlu ya da olumsuz. Bakalım o neler düşünüyor yaşananlara dair!

EKİM AYINDAN BERİ ELLERİ KELEPÇELİ SANIKLAR GİBİYİM, KAPIMA ZİNCİR VURDULAR, TECRİT ETTİLER BENİ SİZLERDEN, sinemadan... Restorasyon, tadilat gibi laflarla sizlerin aklını karıştırsalar da aslında benimle ilgili hükmün verildiğini, adeta idama mahkum edildiğimi biliyorum. Bir suçum yok. Ama malum gittikçe paragöz olan insanların ceplerini biraz daha doldurma açgözlülüğünün bedelini ödetmek istiyorlar bana. Tabii minareyi çalan da kılıfını uyduruyor. Hiç aklıma

gelmeyen sözler sarf ettiler hakkımda. Meğer yıkılmak üzereymişim, tarihi bir değerim yokmuş, pismişim, fareler kol geziyormuş koltuklarımın arasında... Bu sözler karşısında utandım. Ne diyeceğimi bilemedim. Ama benim için sokağa çıkan insanları da görünce sevindim. Belki son anda yapılan yanlıştan dönülür ve salıverilip özgürlüğüme kavuşurum diye umutlandım. Arka Pencere'nin teklifiyle bir mektup yazarak hislerimi düşüncelerimi sizlere anlatmak, beni yıkmak isteyenlere de birkaç kelam etmek istedim...

Kültür Bakanı Ertuğrul Günay'a...

Seni hatırlıyorum, dünyanın daha güzel bir yer olması için mücadele ettiğin günlerde hani şimdilerde yağlı, kirli dediğin koltuklarıma az oturmadın. Ama artık daha rahat koltukta oturduğun için olsa gerek bakanlığına bağlı bir kurul hakkımda ölüm fermanı verdi ve sen de itiraz etmedin. Bilakis bu kararı bütün itirazlara rağmen destekledin. Bence ortada bir sorun var, siyasi irade olarak görevin buna çözüm bulmak olmalıydı. Oysa sen topu uzmanlara atıyorsun, ki mimarlar beni havalara uçurmanın deli saçması, akla ziyan bir proje olduğunu söylemişken. Peki onlara kulak asmayıp kimsenin görmediği teknik raporlara ve bürokrasiye sığınmak niye? Ama biliyorum bu bir rant meselesi. Bunun için vicdanın rahat mı diye merak etmiyorum. Ama ömür boyu Emek Sineması'nı yıkan Kültür Bakanı olarak anılmakla nasıl başa çıkacağını da düşünmeden edemiyorum.

Ahmet Misbah Demircan'a...

Bir yandan Yeşilçam Ödülleri'ni düzenleyip sinemayı seviyorum diyorsun, diğer yandan da beni yıkmak için var gücünle çaba harcıyorsun. Sonra da benim bir suçum yok diye sağa sola açıklama yapıyorsun. Bir dakika, benim idam kararım olan Yeşilçam Sokak Sürdürülebilir Kentsel Gelişim ve Yenileme Projesi'ni senin başkanlığını yaptığın Beyoğlu Belediyesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Yenileme Alanları

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'na sunmadı mı? Senin de yardımcının bulunduğu kurul projeyi onaylamadı mı? Bütün bunlar karşısında benim yüzüm kızardı valla, seni bilemem. Ama şunu gördüm, iyi bir politikacı olmuşsun. Oysa seni belediye başkanı bilirdim!

Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'na...

Benim idamımı öngören proje önünüze gelince, önce olmaz böyle saçma şey dedikten sonra nasıl fikir değiştirip bastınız onayı anlamadım. Ama şunu anladım, tarihi ve kültürel değerlerin önce yıkıp sonra yeniden yaparak korunacağını düşünüyorsunuz. Ayasofya, Topkapı, Süleymaniye, Kız Kulesi, Galata Kulesi'ni de yıkıp yeniden yapmak isteyen çıkarsa siz onaya hazırsınız değil mi?

Hıncal Uluç'a...

Sen Türkiye'nin Hıncal Abi'sisin. Cumhuriyetçisin... Cumhuriyetin değerlerinin iflah olmaz savunucususun. Ama o zaman Cumhuriyet'in doğumuna ve devrimlerine tanıklık etmiş beni neden 'boğmak' istiyorsun? Bir de fareli ilan ettin beni. İnsaf! Gerçek bir sinemasever ne olursa olsun bu idama karşı çıkar diye düşünürdüm. Ama sayende yeni bir şey daha öğrendim. Sinemasever konforu seven adammış!

Sosyal Güvenlik Kurumu'na ve Kamer İnşaat'a...

Ey Sosyal Güvenlik Kurumu, sen benim sahibim gözüktüyorsun kağıt üzerinde. Nasıl oldu da Kamer İnşaat'a verdiniz beni, yıkın yok edin diye. Bu süreç nasıl işledi bilen yok. Bir ihaleden bahsediyorlar ama ihale süreciyle ilgili kimse bir şey bilmiyor. Ayrıca bu Kamer İnşaat kimin ve neden sürekli beni yıkmak için proje hayata geçirmeye çalışıyor? Sen ve iş ortağın ne dolaplar çeviriyorsunuz? Sizden çıkıp her şeyi olduğu gibi anlatmanızı beklemiyorum, çünkü niyetinizin iyi olmadığını hissediyorum. Ama öte dünyada iki elim yakanızda olacak bilesiniz!

İKSV'ye ve seyircilerime...

Yıllarca film festivalinizin ana sineması oldum. Ünlü oyuncu ve yönetmenleri hep

ağırlamak bana düştü. Ama hep çoğu seyircilerim gibi festival zamanı hatırladınız beni. Ve yıkılacağım da yine bir festival zamanı aklınıza düştü. Ben bugün varım, yarın yokum. Ama bu olay size ders olsun! Malum iyilerin de en az kötüler kadar cesur olması gereken zamanlarda yaşıyoruz.

Mimarlar Odası ve Mücella Yapıcı'ya...

Şu an yaşama dair biraz ümidim varsa sizin başlattığınız hukuk mücadelesi sayesinde. Siz ki Mücella Hanım tek başınıza benim yaşamam için tüm rantçılar ve

işbirlikçilerine karşı göğsünüzü siper ettiniz. İdam kararının ne kadar hukuka aykırı şekilde verildiğini anlattınız. Artık gerisi adaletin takdiri!

İsmet Bey, Hikmet Bey ve Emek'çilerime...

Ah ah... İsmet Bey siz göçüp gittiniz, biz ne hale geldik. Dağıttılar bizi; Hikmet Bey, İlhan, Aykut, İskender, Selma, Şükran, Ahmet, Hayrettin, Murat, hepsi ayrı bir yerde. Ama en güzel günlerim sizlerle geçti, bunu da bilesiniz...[\[1\]](#)

GHOST IN THE SHELL

Mamoru Oshii'nin siberpunk başyapıtı, alelade bir 'anime' değil. Senaryosuyla seyircisini yoğun bir felsefi sorgulamaya davet eden film, Isaac Asimov'dan "Ölüm Takibi"ne (Blade Runner), "Neuromancer"dan "The Matrix"e uzanan geleneğin en önemli halkalarından biri.

GHOST IN THE SHELL", 2029 YILINDA GEÇEN BİR HİKAYE ANLATIR. DÜNYADAKİ HER ŞEY BİRBİRİNE UÇSUZ BUCAKSIZ BİR

bilgisayar ağıyla bağlanmış durumdadır. İnsanlar, vücutlarındaki implantlar sayesinde daha iyi görür, daha kaliteli yaşar, daha hızlı koşar, daha az yorulur, daha zekidir. Her şeyin bir bilgisayar kusursuzluğunda işlediği bu dünyada, siber suçların peşine Dokuzuncu Şube düşer. Filmde, başa çıkmak zorunda olduğu sorun, bilinç kazanıp mevcudiyet iddia eden, önce Kuklacı diye bilinen fakat gerçek adı Proje 2501 olan siber varlıktır.

Tüm o göz dolduran aksiyon, animasyon ve gelecek tasviri arasında, "Ghost In The Shell"ın büyük sorusu da Proje 2501 odaklı olur: İnsanı tanımlamak için ihtiyacımız olan ilk şey nedir? Organik bir beden mi? Eğer öyleyse, tamamen sibernetik bir vücut taşıyan Binbaşı Motoko Kusanagi insan değil midir? Peki ya duygu ve düşünce ortaya koymak mıdır? O zaman Proje 2501 neden insan sayılmasın? "Ghost In The Shell" bize bu soruların yanıtlarını vermez. Ortaya Descartes'tan beri kafaları kurcalayan, buram buram dualizm tartışması kokan bir soru atar. Tam olarak 'hayalet' (ghost) yani öz müdür insanı insan yapan, yoksa 'kabuk' (shell) yani fiziksel varlık mıdır?

'Hayalet' terimi, filmde ruh kavramını aşar. Bireyin bilincini tanımlayan bir kelimeye dönüşür. Etten kemikten insan bile artık bir makinedir. Beden bir 'kabuk' olarak nitelenir. O kabuğa yapılan modifikasyonlar, hayaleti etkilemez. Birey, hayaletini elinde tuttuğu sürece, bedenini ne kadarı değiştirmiş, ne kadar makineleşmiş olursa olsun, bu siber beden (ya da robot) insanlığını korur.

Varoluşunun kabul edilmesini isteyen, bunun için iltica talebinde bulunan, giderek hukuken 'tanınmak' isteyen Proje 2501'in argümanı da budur işte. Kendisini etkisiz hale getirmek isteyen Dokuzuncu Şube teknokratlarıyla tartıştığı nefis sahnede bunu ortaya koyar. "Duyguları olan bir yaşam formu olarak sizden iltica talep ediyorum" der. Hemen onu kendi kendini korumaya programlanmış bir yapay zeka olmakla suçlarlar. Karşılığında insan DNA'sının da soyun devamı için tasarlanmış bir programdan başka bir şey olmadığını iddia eder Proje 2501: "Peki ya siz bana var olduğunuzun kanıtını sunabilir misiniz? Modern bilim ve felsefe bile yaşamın ne olduğunu açıklayamazken, siz bunu nasıl yapabilirsiniz?"

Proje 2501'in kendisini bir virüsten çok DNA'ya benzetmesi, Kusanagi ile birleşmek istemesiyle anlam kazanır. Proje 2501 bir virüs değildir. Kopyalarıyla sonsuz adet çoğalabilecekken bunu yapmak istemez. Zira bilir ki kendisini yok edebilecek bir hastalık, bir yayıfılık mutlaka kopyalarını da yok edebilir. O evrimleşmek peşindedir. Aynen bir çocuğun doğumu gibi, başka bir DNA ile karışarak, yepyeni, bambaşka bir varlığa dönüşmek ister.

Bunu özellikle Kusanagi'den isteyişi de anlamlıdır. Binbaşı, film boyunca sergilediği melankolik tavırda bir varoluş kaygısı barındırır. İnsan olup olmadığını sorgular hep. İçinde Kusanagi 'hayaleti' vardır elbet. Fakat tamamen değişmiş, artık külliye robota dönüşmüş bir bedende ne kadar insan olunabilir? Kusanagi, bir zaman sonra Kuklacı'nın başkalarının beyinlerini hack'leyebildiğini görür. Şüphesi derinleşir. Kendi anılarının bile aynen bedeni gibi gerçek olmayabileceğini, bu durumda tamamen sahte

bir varlık halini alabileceğini fark ederek daha da karamsarlaşır.

Proje 2501 bu sebeple en çok Kusanagi'ye benzer. Biri insan olmak ister, diğeri de insanlığından emin olmak. Proje 2501'e göre bunun tek yolu, sadece yaşayan canlıların yapabileceği iki şeyi yapmaktır: Üremek ve ölmek. Kendisinin kopyalarını üremek saymayan, çiftleşerek ortaya yeni bir varlık koymak isteyen odur. Kusanagi nihayet Proje 2501 ile birleşmeyi kabul eder. Böylece ikisi de üremiş olurlar: Birleşerek ortaya yeni bir varlık, ne Kusanagi ne de Proje 2501 olmayan, fakat ikisinin birliğinden türeyen üçüncü bir birey çıkarırlar. Bu birleşmede bir bakıma ikisi de ölür. Türettikleri siber varlık yaşamaya başlar. Proje 2501'in iki arzusu da gerçekleşmiş olur nihayet. Üremiş, yeni bir şeye dönüşmüş ve dönüşürken yok olarak ölmüştür. Bu yetenekleri edinerek bir yapay zeka olmadığını kendisine ispatlar, insanlaşır.

"Ghost In The Shell" varoluşu deşen felsefi metnin yanında görsel olarak da etkileyici bir filmidir. Kusanagi, filmde "İnsanoğlu, bir teknolojinin erişilebilir olduğunu fark ettiğinde mutlaka ona varmaya çalışır" der. 2029'un Japonya'sında bunun gerçekleşmiş olduğunu görürüz. Herkes yarı yarıya cyborg'laşmıştır. Fakat kent de giderek yaşayan bir sibernetik organizmaya dönüşmüştür. Çok melankolik, kederli bir imajlar silsilesi sunar bize film. Yerlerde atıklar, ağır aksak yürüyen insanlar, neon tabelalar, yağın yağmur, yanıp sönen trafik ışıkları, sinyal kuleleri, otobanlarla siberpunk akımının grafik çerçevesini yakalar. Bilimkurguda, Isaac Asimov'dan "Ölüm Takibi"ne (Blade Runner), "Neuromancer"dan "The Matrix"e uzanan bütünlüklü bir alt türün eşsiz bir halkasını oluşturur. ■

YENİLİKÇİLİKTEN GELENEKÇİLİĞE

RIDLEY SCOTT

Bu hafta gösterime giren "Robin Hood" ile Ridley Scott yine garanti oynuyor. Bize de oturup düşünmek kalıyor: Bilimkurguda çığır açan bir zamanların yenilikçi sinemacısı, nasıl oldu da alelade bir reklam estetiği yönetmenine dönüştü?

RIDLEY SCOTT, AŞAĞI YUKARI 30 YILDIR SİNEMA SANATININ İÇİNDE VAR OLABİLMİŞ BİR YÖNETMEN. FAKAT RIDLEY

Scott'u Ridley Scott yapanın, kabaca kariyerinin ilk 10 yılı olduğu söylenebilir. Geri kalan kısım, özellikle de son 20 sene, bir aleladeleşmenin, ortalamaya eyvallah demenin ve kendini tekrarın tarihçesine dönüştü. İlk yıllarındaki çığır açan, grafik anlatımda yepyeni imkanlar arayan ve sinema sanatında tasarıma verilen önemi tazeleyen yapıtları ne kadar ufuk açıyordu oysa...

Scott'un kamerasını çözebilmek için, nereden nereye geldiğini gözden geçirmek gerek. 1932'de İngiltere'de doğan yönetmen, aslen sinema eğitimi almış falan değil. Hoş, sinema tarihinin sayfalarını karıştırırsanız, ne kadar büyük yönetmen varsa hemen hemen hepsinin otodidakt olduğunu görürsünüz. Bu adamlar, sinemayı, eğitimi aldıkları başka disiplinlerin merceğiyle tazeleyen, tepkisel sinemacılar hep. Örneğin Alfred Hitchcock mühendislik okulunda teknik resim eğitimi alır. O akıl almaz jenerik tasarımlarında Saul Bass'ın olduğu kadar kendisinin de parmağı vardır yani. David Lynch aslen ressamdır. Filmlerine sürreal bir ustanın tuvaline yaklaştığı gibi yaklaşır. Billy Wilder, üniversiteden terk bir gazetecidir. Yeni Dalgacıların hemen hemen tamamı dergicilikten gelmedir.

Ridley Scott da, sinema dışı

disiplinlerden gelen yönetmenlerden biri. Önce lisans eğitimi olarak tasarım okumuş, ardından Kraliyet Sanat Akademisi'nde grafik tasarım alanında master yapmış. Grafik dizaynı, senaryo ya da oyunculuk gibi diğer anlatı aygıtlarının önüne koyuşunda bu eğitimin büyük payı olsa gerek.

1977'de ilk filmini çeken Scott, aslında bu hafta gösterime girecek "Robin Hood"a varana dek sürecek bir tutkunun da ilk sinyalini veriyordu. Kostüme dönem filmlerinin, ekseriyetle de kılıç kalkan sinemasının meraklısıydı. Büyük şöhretini iki tane bilimkurgu filmiyle yakalamış olsa da her yiğidin gönlünde bir aslan yatıyordu. "Düellocular" (The Duellists) adlı ilk filmi, Napolyon döneminde geçen bir kostüme dramaydı. Cannes Film Festivali'nde en iyi ilk film ödülü kazanmıştı. Bütçesi düşüktü ve dönem itibarıyla tam "Barry Lyndon"un ardına denk geliyordu. Kubrick'in tuhaf epiğinin üzerine daha fazla 18'inci yüzyıl izlemek istemeyen seyirci "Düellocular"a sırt çevirdi.

Bu, dönem filmlerine küsen seyirciyle alakalıydı. Yoksa Ridley Scott, ilk filminde iki Fransız subayın çekişmesinin arka planına Napolyon döneminin çalkantılarını harika yedirmişti. 1977 yılıydı. "Yıldız Savaşları" tüm dünyayı sallıyordu ve sinema salonları bilimkurgunun yeniden doğuşuyla sarsılmıştı. Seyirci artık geçmişi bakmak değil geleceği görmek istiyordu. Kaçış sinemasının en büyük oyuncuğu bilimkurgular olmuştu. Büyük bütçeli, bol

efektli uzay filmleri revaçtaydı. Ridley Scott da dönem filmi hevesini geçici olarak rafa kaldırdı. İkinci filminde bilimkurguya göbekten giriş yaptı.

Hem de ne giriş! 1979'da çektiği "Yaratık" (Alien) tasarım kavramının sinemadaki belirleyiciliğine dair sarsılmaz bir teze dönüştü. Bilimkurgu filmlerinin yapıtaşlarından biri oldu. Uzay gemisinin iç mimarisi, geminin indiği uzaylı gezegenindeki yapılar ve tabii ki yaratığın dizaynı, Scott'un eğitimi aldığı disipline ne kadar hakim olduğunu gösteriyordu. Sadece yaratık için İsviçreli delişmen ressam H. R. Giger'in kapısını çalmıştı Scott. İşini biliyordu. Giger'in yaratık tasarımı, sinemanın ikonlarından biri haline geldi zamanla. Yumurtasından surata yapışan haline, göğüs patlatan embriyo fazından yetişkin cüssesine kadar yaratığın yaşam döngüsünün her anı ince tasarlanmış, hiçbir sevimlilik barındırmayan, kesif bir korku ve dehşet odağına dönüşmüştü.

"Yaratık" salt grafik tasarımıyla değil, öykü ve karakterlerinin inşasıyla da şaşırtıcı bir filmi. Filmin neredeyse ilk yarım saati boyunca hiçbir şey olmuyordu. Geminin içinde sakince dolaşan kamera, işinden bıkmış mürettebatın rutinini izletiyordu bize. Bu ıssızlık, elbette gelecek olan fırtınanın habercisiydi. Filmde kahraman yoktu neredeyse. Tüm mürettebat alelade işçilerden oluşuyordu. Durdurulamaz, ölümcül gücün karşısında hepsi tavaya

ESRAR PERDESİ

(TORN CURTAIN, 1966)

"Ölüm Takibi"nin çekimlerinde Harrison Ford ile...

Scott, oyuncak aslanını "Gladyatör"ün setinde Russell Crowe'un üstüne salıyor.

"Hannibal"da Julianne Moore'a nasıl ateş edileceğini öğretiyor.

atılan tereyağı gibi eriyip gidiyordu. Sadece bir kadın, o da şans eseri, yaratığın hisminden kurtuluyordu. Bir kadın kahramanın başrole konması önce bir espri olarak telakki edildi. Dönemin "Yabancı" (Halloween) gibi 'slasher' filmlerinde moda olduğu üzere, sona hep bir kız kalırdı. Eh, "Yaratık" da bir seri katil filmi sayılabilirdi. Sona kalan ve katili alt eden kız esprisini yaratıcı bir şekilde yenileyen Scott, farkında olmadan "Yaratık" serilerine start verdi, Sigourney Weaver'dan bir star yarattı ve kadın aksiyon kahramanı modasını başlattı.

KISKIVRAK YAKALAYAN ATMOSFERİYLE VE KISA ZAMANDA İKONLAŞMASIYLA "YARATIK" RIDLEY SCOTT'A

Hollywood'un kapılarını ardına kadar açtı. Fakat bir şartla, bilimkurgu çekecekti. 1982'de sinema tarihinin en iyi filmlerinden biri olan, birçok yoklamada gelmiş geçmiş en iyi bilimkurgu sayılan "Bıçak Sırtı" (Blade Runner) çıkageldi. Ridley Scott, sinemada grafik tasarımın çitasını akıl almaz bir yüksekliğe çıkarıyordu. Başrole, Han Solo'nun üstüne bir de Indiana Jones çekerek dev bir yıldız dönüşen Harrison Ford'u koymuştu. Film efektlerle süslü, gelecekte geçen bir dedektif hikayesi olarak lanse edildi. Fakat ortalama seyirciye fazla gelmişti. Gişede iki seksen yattı. Yıllar içinde kült bir filme dönüşüp klasikleşmesini ise, sonradan çıkan yönetmenin kurgusu versiyonuna borçluymuştu film. "Bıçak Sırtı"nın felsefi mesajı derinleştirilmiş, geleceğe attığı melankolik ve büyümlü bakış genişletilmişti. İnsanı insan yapanın anılar mı yoksa organik bir beden mi olduğunu soruyor, dualist, varoluşçu bir meseleyi yeniden masaya yatırıyor. Dört yıllık ömrü olan, fabrikada üretilen replikalar, etten kemikten olmalarına ve beyinlerine yerleştirilmiş anılara rağmen insan sayılmamanın küskünlüğünü yaşıyordu. Deckard onları avlarken giderek kendisinin insan mı replika mı olduğunu sorgulayacak kadar zihninin sınırlarını bulandırıyor, sevdiği kadının replika çıkışıyla temel değerlerinin sarsıldığını hissediyordu.

"Bıçak Sırtı" sadece varoluşçu bir bilimkurgu olsaydı yine bu kadar sevilirdi şüphesiz. Fakat Los Angeles'in 2019 yılındaki halini resmedişi farklı olsaydı, bu kadar devrimci bir yapıt olamayacaktı. Siberpunk akımını daha başlamadan yakalamıştı Scott. Çok uluslu şirketlerin neon tabelaları, sürekli yağan yağmur, gökdelenlerle dolu bir gökyüzü, her

"Üçkağıtçılar"da Nicolas Cage'e üçkağıt yapmanın inceliklerini öğretiyor.

milletten insanın gezindiği kalabalık sokaklar, tuhaf kıyafetler, alt kültür mensuplarının doldurduğu karanlık barlar, Scott'un kendinden sonra gelen birçok karanlık bilimkurguya ilham vermesine neden oldu. "Bıçak Sırtı"ndan sonra her siberpunk eseri, her karanlık gelecek tasviri, Scott'un vizyonunu tekrarlamaya, onun varlığı başarıya erişmeye çalışmıştı.

RIDLEY SCOTT, SİNEMA TARİHİNE GEÇEN VE GRAFİK ANLATIMDA DEVRİM YAPAN İKİ FİLMDEN SONRA KISACIK BİR REKLAM

filmiyle bilimkurguya veda etti. 1984'te çektiği ve televizyonda sadece bir kez, Amerikan futbolu final maçında gösterilen reklam, kült bir esere dönüştü. Kısaca "1984" diye anıldı. Apple firmasının IBM'e karşı çıkardığı bilgisayarın reklamıydı. IBM'i Büyük Birader olarak resmediyor, Apple'ı da George Orwell'in "Bindokuzyüzseksendört"üne çok benzeyen bir dünyada devrim yapacak bir kızı canlandırıyordu. Kısacık reklam filminde, Scott yine tasarıma verdiği önemi elden bırakmıyordu. Bu reklam uzun metraja dönüşsün, Scott bir 1984 uyarlaması çeksin isteyenler de olmuştu. Fakat Terry Gilliam'a esin veren dizayn giderek "Brezilya"ya (Brazül) dönüştü ve

Ridley Scott bilimkurguya tamamen veda etti.

Bu veda kendi kariyeri açısından çok hayırlı olmadı tabii ki. 1985'te sevmeyerek çalıştığını iddia ettiği "Efsane" (Legend) geldi. Henüz "Yüzüklerin Efendisi" çekilmemişti fakat 80'lerin tam ortasına denk gelen bir fantezi filmler furyası vardı. Scott bilimkurguda aradığını bulunca, fantezi filmlerinde de şansını denemek istedi. "The Neverending Story", "The Dark Crystal", "Labyrinth", "The Princess Bride", "Willow" gibi filmlerin arasında yer alan "Efsane", cüceler, büyülu orman, periler, goblinler arasında geçen bir aşk filmi oldu. Prensese sevdalanan Jack (Tom Cruise) şeytana benzeyen kıpkırmızı tenli, boynuzlu Karanlık Prensi ile savaşarak mutlu sona ilerliyordu. Film, Scott'un erken döneminde hep çektiği çileye boyun eğdi, stüdyo tarafından baştan kurgulandı. Bunun gişeye yansması da negatif oldu haliyle.

80'lerin geri kalanı da Scott için iyi geçmedi. "Someone To Watch Over Me" bayat bir kara film ve aşk öyküsü karışımıydı. "Black Rain" ise Michael Douglas'ın karizmasına yaslanan, tümü Japonya'da geçtiği için etkisini yitiren bir polisiye film oldu. 1991'de çektiği "Thelma

ve Louise" Scott'un itibarını az da olsa kurtardı fakat bu pop feminist film, söylemindeki çatlaklar dolayısıyla tefe konulmaktan da kurtulmadı. Scott'un feministliği 1997'de militarist yapıt "G.I. Jane"de hortladı. Bir Amerikalı kadın asker, elit askerlerden müteşekkil birliğe katılmak için canını dişine takıyor, erkeklere kök söktürüyordu.

1992'de çektiği ve içindeki dizginlenemez kostüme film aşkını yeniden açığa çıkardığı "1492: Conquest Of Paradise" yine hayal kırıklığıyla sonuçlanmıştı ama Scott'un hevesi kırılacak değildi. Arada çektiği iki filmden sonra nihayet adam yerine konuldu yönetmen ve 2000 yılında çektiği "Gladyatör"le hem gişede patladı hem kılıç kalkanlı film aşkının meyvesini yedi hem de Oscar'a boğuldu. Defalarca kez beraber çalışacağı Russell Crowe'la da tanışmasına ve aktöre bir Oscar ödülü kazandırmasına vesile oldu. Fakat film, nefis bir görselliğe rağmen Scott için ortalamalaşmanın başlangıcına işaret ediyordu. Artık risk alan Scott yoktu. Grafik tasarım harikaydı fakat görülmemiş değildi. Görüntü çalışması çok şıktı fakat "epik film sarısı"na sırtını yaslamış, garantici oynamıştı. Scott, bu filmde ortalama bir reklam estetiği yönetmenin dönüşmenin ilk sinyalini vermiş oldu.

"Gladyatör" yine de bir furya başlatmaktan geri durmadı. 2000'lerde çoktan helvası yenmiş ve unutulmuş sayılan kılıçlı kalkanlı filmlere olan ilgiyi canlandırdı. "Troy", "Alexander" ve "300" gibi filmler, eğer "Gladyatör" Oscar'a koşmasa çekilemeyecekti. "Hannibal" ile orta karar bir gerilime imza atan Scott da giderek aynı renk skalasına sıkışıp kalmaya başladığını, "Hannibal" ile aynı yıl çektiği "Kara Şahin Düştü" (Black Hawk Down) ile ispatladı. Mogadişu'daki çatışmayı neredeyse monokroma yakın bir sarı tona hapseden Scott, Gladyatör'de tutturduğu sarı sıcak skalayı tekrar ediyordu. Bütün film, Afrika'yı sarı gözlüklerden izletti bize, Scott'un taklitçilerinin meşhur ettiği reklam estetiği, artık kurt yönetmeni de esir almıştı. Sağlamlık ve tutmuş formüllere oynama hastalığı, yaşlılıkla birleşince Scott artık tahmin edilebilir, şaşırtmayan, yeniliklere kapalı bir sinemacı oldu. "Gladyatör"ün paraleli "Cennetin Krallığı" ise "Kara Şahin Düştü"nün paraleli de "Yalanlar Üstüne" oldu. Reklam filmlerinde kalması gereken sarı topraklar ve turkuvaz gökyüzü, böylece Ridley Scott'un tüm filmlerini ele geçirdi. [2]

YAMAN TILKI

ROALD DAHL'I 'BÜYÜKLERE MASALLAR' YAZARI OLARAK TANIMLAMAK YANLIŞ olmaz sanırız. Sinema sanatıyla her daim içli dışlı olan bu yazar, temelde çocuk edebiyatı içinde kendine yer bulsa da eserlerinde daha çok 'büyükler' için mesajlar verip insanoğlunun kimi defolarına eğilmekten geri duramaz. Onun beyazperdedeki en 'popüler' yansıması "Charlie'nin Çikolata Fabrikası" (Charlie And The Chocolate Factory) olsa da, "Yaman Tilki" de (Fantastic Mr. Fox) 'şöhret' konusunda ondan aşağı kalmayacak belli ki.

Masalımız şöyle... Kahramanımız Bay Tilki, doğası gereği tavuk hırsızlığıyla geçimini sağlayan bir aile babasıdır. Karısına verdiği söz üzerine bu işi bırakıp gazeteciliğe başlar. Ancak satın aldığı ağaç evin karşısında oturan üç güçlü ve 'kötü' adamın 'dokunulmazlığı' onu kıskırtır, son bir kez hırsızlık yapmaya karar verir. Bunun sonuçlarıysa yerin altını mesken edinmiş bütün hayvanların kaderini çizecektir. Savaş başlamıştır ve bunun geri dönüşü yoktur...

Bu hikayeden de anlayacağınız gibi, 'hırs ve açgözlülük'le başlayıp 'kin ve intikam'la süren bir 'savaş' atmosferine sokuyor bizi film. 'Serbest vezin' sinemanın neferlerinden Wes Anderson'ın ilk kez bir animasyon çalışmaya imzasını koymasına vesile olan yapıyı, onun özellikle son üç filmindeki 'aile kurumu'nu tersten okuyan tavrının bir uzantısı gibi duruyor.

Öncelikle baş karakter başta olmak üzere bütün karakterlerin bir 'hesap-kitap' işi olması, filmin kişilikler üzerinden yürüyen yapısını belirginleştiriyor, onların fikirlerine yoğunlaşmamızı sağlıyor. Bay Tilki'nin 'doğasına bir saygı duruşunda bulunmak' bahanesiyle hırsına yenik düşmesi, kurulmuş gibi görünen bütün dengeleri altüst ediyor; Bayan Tilki'nin sağduyulu yapısı, sürekli olarak kocasının hırsını dizginlemek için devreye giriyor; oğulları Ash'in babasına benzeme hevesi, onu olmadık durumların içine çekiyor; kuzen Kristofferson, üstün yeteneklerle donanmış olmasının getirdiği atılganlığının cezasını çekecek gibi oluyor; 'kötülük timsali' Sıçan, yanlış

tarafı seçmiş olmasının bedelini ağır ödüyor; 'üç kötü' (üç B) ise intikam duygusunun getirdiği çöküşten nasipleniyor... Gördüğünüz gibi, bütün karakterlerde bir 'yanlış hesap sendromu' göze çarpıyor, mantıktan ziyade duyguların öne çıktığı her durumda batağa saplanmaktan kurtulamıyorlar.

Wes Anderson, Roald Dahl'ın eserini alıp kendi hamuruna katmakta bir sakınca görmüyor burada. Hikayeye şekil verirken zaafırları öne çıkarıyor, onların yarattığı karmaşanın etrafında gezinerek filminin ritmini belirliyor. Aile kurumunu yüceltir gibi görünmesine karşın, onun içindeki 'kılçıklar'la besliyor hikayeyi. Karakterleri serbest bırakıyor, onların hep 'yanlış tercih'te bulunmasını malzeme yapıyor, sonuçlarının 'tahrip edici' boyutuna yöneltiyor ilgisini. Hâl böyle olunca, 'kırılgan' bir yapı da kendini gösteriyor ister istemez. Film boyunca yaşanan karmaşanın oluşturduğu 'hassas denge'yi ayakta tutmak için ekstra bir çaba harcaması gerekiyor. Ama bunun üstesinden gelmeyi başarıyor Wes Anderson, var olmanın koşullarından birine dönüşen 'içten gelen'i bir karakter olarak çiziyor, Bay Tilki'nin kimliğinde.

Hikayedeki savaşıysa kimin kazandığı çok önemli değil aslında, Bay Tilki'nin etrafında kümelenen hayvanlar ya da 'üç B'nin başı çektiği insanlar. Önemli değil, çünkü 'kazanmak' da anlamını yitiriyor bir süre sonra ve içgüdülerin 'tahrik edici' yönlendirmeleriyle başkalaşılıyor bütün karakterler, olduklarından ötede duran bir yapıya tutsak oluyorlar. Bay Tilki'nin savaşı daha anlamlı gibi görünüyor belki, 'güç'e karşı bayrak açtığı için. Ama o da 'erdem'in uzağında kalıyor bir süre sonra, 'ihtiras'ına yenik düşüyor. Evet, hikaye gereği 'doğru yol'u bulması gerekiyor ve buluyor da, ama herkesi ve her şeyi riske attıktan sonra gerçekleşiyor bu 'aydınlanma' süreci.

Bu arada yıldızlarla dolu seslendirme kadrosu da filme artı bir değer kazandırmıyor değil. [\[1\]](#)

Dağılmış Pulp grubunun solisti Jarvis Cocker'ın seslendirdiği "Petey's Song", alabildiğine saçma ama o oranda da eğlenceli.

Hayvanların toprağı kazarak kaçtıkları sahneler biraz 'basit' kaçıyor genel yapıya bakıldığında.

ORJİNAL ADI Fantastic Mr. Fox
YÖNETMEN Wes Anderson
SESLENDİRENLER George Clooney, Meryl Streep, Bill Murray, Jason Schwartzman,
YAPIM/SÜRE 2009 ABD-İngiltere, 83 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD
İngilizce ve Türkçe
ŞİRKET Tigon

'Hırs ve açgözlülük'le başlayıp 'kin ve intikam'la süren bir 'savaş' atmosferine sokuyor bizi film.

ALACAKARANLIK EFSANESİ: YENİ AY

ORJİNAL ADI The Twilight Saga:
New Moon

YÖNETMEN Chris Weitz

OYUNCULAR Kristen Stewart,
Robert Pattinson, Taylor Lautner

YAPIM/SÜRE 2009 ABD, 130 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD

İngilizce ve Türkçe

ŞİRKET Tigon

Ergenliğe adım
atan erkek çocuklara
Transformers, kızlara
Twilight veriyorlar!

ARİZONA'DA RESEPSİYONİST OLARAK
ÇALIŞAN ÜÇ ÇOCUK ANNESİ VE BUGÜN
37 yaşında olan Stephenie Meyer'in 2005
yılına kadar bir yazarlık tecrübesi yok. Üç
yıl içinde dört tane tuğla gibi roman yazıyor.
"Twilight" adlı dörtleme, bu gayet domestik, hafif
toplucu bayana 50 milyon dolardan fazla para
kazandırdı. Ama bu kitapların edebiyatla alakası
hayli sınırlı. Daha çok pembe dizi tadında olup
'her genç kızın rüyası Zetina dikeş makinası'
kıvamında bir hikayeye sahip.

İlk romandan uyarlanan ilk film, vampir
Edward ve gayrimemnun yüz ifadesiyle dolanan
ve dünyanın en sıkıcı kızlarından biri olan
Bella'nın aşkının fitilini en azından stilize bir
gençlik filmi tadında ateşliyordu. Tabii bunda
kadın yönetmen Catherine Hardwicke'nin
dinamik kamerası ve yorum başarısı var.

Milyonlarca genç kızın yana yakıla beklediği
ikinci film, tam da onların istediğini veriyor: Yakıcı
bir ayrılık! Aşıkları kavuşturan ilk filmin ardından
henüz 18 yaşında olmasına rağmen 'sen böyle

hep genç kalacaksın ben yaşlanacağım' tripleri
atan, giderek daha çekilmez bir sevgili modeline
giren Bella'nın sebep olduğu talihsiz bir vaka,
Edward'ın onu ormanın derinliklerine götürüp
terketmesiyle sonuçlanıyor! Neyse ki yakınlarda
ona hayran bir kurtadam vardır da kötü şeylerin
olmasına engel olur! Genç kızların Edward'dan
sonra ikinci derece sevgilisi olan Jacob adlı
kurtgeç (!) film boyunca mızımızlanan, Edward'ı
özlediği için geceleri bağıra bağıra midesini tutan
Bella'yı sakinleştirmeye çalışır...

Sadece birlikte olacağı erkekle bir 'özellik'
kazanmaya çalışan Bella... Ne örnek bir kız ama!
Doğru düzgün hiçbir şeyin olmadığı, bu mızımız
film artık evlerde. Dostoyevski ve Kafka'yı çizgi
roman versiyonlarından tüketen gençlerin gözleri
ve beyinlerine amade... [2]

İçinde doğru düzgün hiçbir şey olmayan bir senaryoya sahip
bu uzun filmi bitiren o son cümle, filmin en güzel yeri!

Bir Dakota Fanning eksikti, o da geldi... Şimdi seri bundan
sonra iyice çekilmez olacak...

ZEHİRLİ ELEMENT

ORJİNAL ADI Pu-239

YÖNETMEN Scott Z. Burns

YAPIM/SÜRE 2006 ABD, 97 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD İngilizce (T.A.)

ŞİRKET Tigon

HBO YAPIMI SODERBERGH/CLOONEY ikilisinin yürütücü yapımcılığıyla çekilen çok güçlü değil ama etkileyici bir dram var karşımızda. Rusya'yla Türkiye arasında yapılan anlaşma gereği Türkiye'nin ilk nükleer santralini yapımına yakında başlanacakken bu filmi izlemiş olmak çok anlamlı. Çünkü bu nükleer santral denen meret öyle bir şey ki, küçücük bir hata birçok hayatı bir anda bitirecek bir felakete yol açabilir. Nitekim Çernobil'de yaşananlar ve yine Rusya'nın bu mühim kazayı örtbas etme çabaları hâlâ hafızalarda.

Burada da nükleer santralde çalışan Timofey (Paddy Considine) kazara radyasyona maruz kalıyor. Çok kısa bir süre içinde öleceğini anladığında da oğluna ve karısına biraz para bırakmak istiyor. Santralden bir parça uranyum alıyor ama şans bu ya, Moskova'nın en beceriksiz satıcısıyla ortak oluyor. Sonrası giderek ölüme yaklaşan Timofey'in ve ortağı zamanla yarışan Shiv'in ayakta kalma çabası...

Film, 'fedakâr baba' meselesini çok fazla sömürmeden ele alıyor. Paralelde yürüyen diğer hikayede Shiv ve arkadaşlarının iki gün içinde bulmaları gereken bir miktar parayı arayışları Guy Ritchie tadında anlatılmaya çalışıyor. Bu iki farklı tempo ve duygu, aynı omurga üzerinde birleşmekte zorlanıyor.

Paddy Considine iyi bir dram oyuncusu. "Robin Hood" da da izledığımız Oscar Isaac de hiç fena değil!

Rusya'da Rusların yaşadığı hikayeyi İngilizceyi Rusça gibi konuşan oyuncularla anlatmak artık bitsin!

ZOMBIELAND

YÖNETMEN Ruben Fleischer

YAPIM/SÜRE 2009 ABD, 84 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.40:1, 5.1 DD İngilizce (T.A.)

ŞİRKET Tigon

BAZEN ARTIK SUYU ÇIKMIŞ TÜRLERDEN hâlâ yenilikçi örneklerin çıkabiliyor olması, yerde para bulmuş etkisi yaratabiliyor bünyede. Yakın geçmişte iki film bunu düşünmemize sebep oldu. Biri romantik komedi türüne farklı yakalaşabilen "Aşkın (500) Günü"ydü. Diğeri de "Zombieland". George A. Romero'nun "Yaşayan Ölülerin Gecesi"nden beri (1968) zombiler neredeyse her türlü bakış açısıyla ele alınmıştı aslında. Dolayısıyla geniş bir külliyat var. "Zombieland" öncelikle bu külliyattan besleniyor ve yeni fikirlerini bu külliyatın üzerine ekliyor.

Evet, "Zombieland", zombie'lerle dolu bir dünyada yaşama rehberi sunuyor ilk önce. Bunu uç noktaya götürüp absürd bir komedi yapmıyor ama. Ya da bağırsakların dışarılara döküldüğü bir vahşet komedisi de çıkarmıyor. Grafik anlamda bir çizgi roman uyarlaması havası yaratarak, eğlenceli bir senaryo eşliğinde 'insanoğlu her şekilde ortama ayak uydurabilen bir organizma'dır da diyor. Öte yandan o kadar öldürülen zombie ve atılan kurşuna rağmen o kadar iyi niyetli bir film ki; insan bu kombinasyon karşısında ne düşüneceğini şaşırıyor. Bill Murray'nin olaya dahil oluşu ve ahneden çıkışı ise son yıllarda bir korku-komedi filminde rastladığımız en parlak fikir olabilir...

Muhteşem bir jeneriği var filmin. Son yıllarda gördüklerimizin en iyilerinden...

Çabucak bitiveriyor...

ATOMİK SİRK

ORJİNAL ADI Atomik Circus

YÖNETMENLER Didier Poiraud, Thierry Poiraud

YAPIM/SÜRE 2004 ABD, 87 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD Fransızca ve Türkçe

ŞİRKET As Sanat

BU FİLM ÇEKİLİRKEN, ÇEKENLERİN hepsinin kafası iyiymiş desek yeridir. Çünkü bir noktadan sonra olaylar zemberekten boşanmış gibi bir hal alıyor. Bir an filmi izlerken uyudum da rüya mı gördüm diyebilirsiniz. İçine kelle koparan uzaylılar girmese 70'lerde çekilen kimi uçuk kaçık, Quentin Tarantino'nun da bayıldığı Amerikan B-filmlerine benzeteceğiz... Aslında bilinçli olarak da içine uzaylı istilası karışmış bir B-movie çekilmek istenmiş gibi... Çünkü karakterler Fransızca konuşmasalar Fransız olduklarına inanmayabilirsiniz. Bütün hikaye Amerika'nın küçük bir güney kasabasında geçiyor gibi sanki. Kendi çapında büyük bir yetenek yarışmasına hazırlanan Scottlett kasabasına inen garip uzay gemileri etrafta bilinçsizce terör yaratıyor. Festivalin favorisi olarak görülen ve ünlü olmaya çalışan genç bir şarkıcı da (Vanessa Paradis) hapisten kaçan dublör sevgilisi (Jason Flemying) tarafından kurtarılmaya çalışılır.

Bir şekilde o eski 'çöp film'lere meraklı olanları cezbedecek bazı özellikleri var. 'Gore' sahneleri var mesela... Kimilerinin bayıldığı Vanessa Paradis'in bir kaç rock performansı var. Enteresan bir finale sahip ve Fransız çizgi romanlarını andıran bir görselliği var. Ama bunlara ilgi duymazsanız katlanamazsınız...

Beklenmeyen sahnelerde beklenmeyecek başarıda görsel efektler var...

Vanessa Paradis her zaman zayıf bir kızdı. Ama bu haliyle uzaylılara benzemiş...

4

1 - Kadın Katili (Peeping Tom)

'Slasher' alt türünün atası sayılan 1960 yapımı film, öldürdüğü kadınların yaşadığı dehşet anını görüntüleyen bir seri katilin dünyasına götürüyor bizleri. Bu filmi izlerken -artık kaşarlanmış olan- bizler irkiliyoruz, bir de 1960'ta gösterime girdiğinde izleyenleri düşünün!

2 - 63. Cannes Film Festivali

Jüri başkanlığını Tim Burton'ın yaptığı 63. Cannes Film Festivali başladı. Geçen yılki film kalitesine ulaşılır mı bilinmez ama Mike Leigh, Alejandro González Iñárritu, Takeshi Kitano, Nikita Mikhalkov gibi yönetmenlerin son çalışmalarıyla yarışmaya katılmaları bile heyecan verici.

3 - Altyazı Proje Ofisi

'Sinema üzerine düşünen dergi' Altyazı, kendi bünyesinde yeni bir oluşuma daha gidiyor. Altyazı Proje Ofisi adı verilen bu oluşum, geçen 10 yılda edinilen deneyimin aktarılmasına yönelik 'seminer ve eğitim

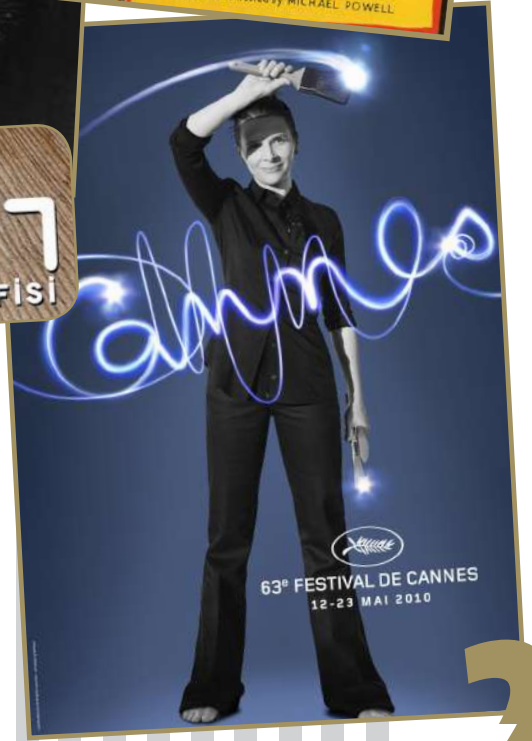
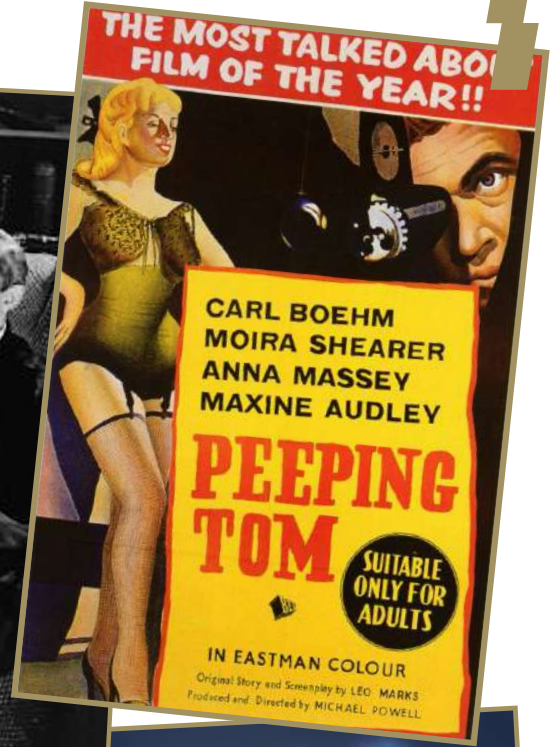

3

programları', 'yayınlar', 'gösterim, festival programlama ve danışmanlık' ile 'film yapım ve sinema kültürü altyapı projeleri' üzerinde yoğunlaşacak.

4 - Gong Li

Zhang Yimou ve Chen Kaige gibi ustaların elinde büyürken Uzakdoğu sinemasını da 'başkalaştıran' aktris, 40 yaşını geçtikten sonra Anglosakson diyalara açıldı. İyi edip etmediğini bilemiyoruz ama onu pek yakında Mikael Häfström yönetimindeki "Shanghai" ile izleyeceğimizi adımız gibi biliyoruz.

5 - Edward D. Wood Jr.

'Dünyanın en kötü yönetmeni' olarak anılmak pek hoş olmasa gerek! Tim Burton'ın da ilgisini çekip biyografik bir film yapmasına vesile olan Ed Wood, fotoğrafta yanibaşında gördüğümüz 'efsane' Bela Lugosi'yi de 'kötü amaçları'na alet etmişti vaktiyle.

2

www.sinemamuzik.com

'bir tıkla gerçek habere ulaş'

Ücretsiz Haber Arama: <http://www.haberay.com>

“Eskiden kötüler köpekleri tekmeleyen, bıyıklı, çirkin adamlardı. Seyirci daha akıllı artık. Yüzünde 'sahne ışığı'yla benim diye bağırان bir kötü adam değil, hatalar içinde, sıradan bir insan görmek istiyor!”

Alfred Hitchcock